

Mededelingen van de Antwerpse Mycologische Kring

verschijnt driemaandelijks, 15 maart 1993

93.2

Louis Imler overleden

In de vroege morgenduren van zondag 28 februari 1993 is onze oud- en erevoorzitter Louis Imler, nestor van de Belgische mycologen en stichter van de Antwerpse Mycologische Kring, op 93-jarige leeftijd in zijn slaap overleden.

Niet alleen voor de familie Imler die wij, bestuur en leden van de AMK, ons innig meevoelen betuigen, maar ook voor de vele vrienden mycologen in binnen- en buitenland is het heengaan van Louis Imler een groot verlies.

De mycologie heeft gans zijn leven centraal gestaan. Reeds op jeugdige leeftijd boeide hem de wetenschap en als autodidact groeide hij uit tot een van de grootste mycologen van zijn tijd. Een opsomming van zijn vulgariserende en streng wetenschappelijke werken is bijna ondoenbaar. Zijn kritische kijk op ieder mycologisch onderwerp was vooral zijn Franse vrienden niet ontgaan en meermaals deden de grote meesters beroep op zijn talenten als tekenaar van microscopische objecten.

vervolg op blz. 93.2.62

93.2.30	Agrocybe attenuata (Kühn.)Ort.	<i>A. de Haan</i>
93.2.33	Experimenteel onderzoek naar de succesie van paddestoelen op dood hout.	<i>H. De Meulder</i>
93.2.41	Tubaria hololeuca (Kühner)Bon, gevonden in "Het Riet" te Westerlo.	<i>J. Volders</i>
93.2.46	Geastrum floriforme, een nieuwe aanwinst voor de Belgische Fungiflora.	<i>K. Van de Put</i>
93.2.48	Zomaar enkele Russula's, R. sardonica, R. nitida en R. versicolor.	<i>J. Van Yper</i>
93.2.54	Lumache e spinaci al tartufo bianco d'Alba.	<i>J. Van Yper</i>
93.2.56	Nieuwtjes uit de recente tijdschriften.	
91.2.58	Agenda.	

AMK Mededelingen is een nieuwsbrief van de Antwerpse Mycologische Kring vzw. en verschijnt driemaandelijks, telkens voor de aanvang van ieder seizoen

AMK Mededelingen en Sterbeecia zijn bekroond met de Emiel Van Rompaeyprijs 1991 voor floristiek.

Redactieraad: A. de Haan, F. Dielen, J. Schavey en J. Van Yper

Hoofdredacteur en verantwoordelijk uitgever: J. Van Yper, Gounodstraat 2A bus 36, 2018 Antwerpen

Wettelijk depot: BD 36771

ISSN 0771-9884

Editoriaal

F. Dielen

Dat 1993 een zeer druk mycologisch jaar zal worden heeft U reeds vernomen of gelezen in ons vorig nummer. Een volledig overzicht van de activiteiten vindt U verder in dit nummer.

Zeer belangrijk is de tweede Vlaamse Mycologendag die dit jaar door onze kring wordt georganiseerd in het Rivierenhof te Deurne op zaterdag 8 mei. Het volledig programma vindt U verder.

Wij rekenen op een talrijke opkomst, niet alleen van alle actieve leden maar ook van alle sympathisanten van de AMK. Deze mycologendag zal in het teken staan van onze grote voorganger en pionier Frans Van Sterbeeck wiens overlijden 300 jaar geleden, wij willen gedenken.

Op uitnodiging van de Arbeitsgemeinschaft für Pilzkunde Vulkaneifel zullen enkele leden van onze kring deelnemen aan een mycologische studieweek in Gillenfeld ter gelegenheid van de tiende verjaardag van deze vereniging.

Ook de Luxemburgers hebben hun jaarlijkse mycologische lenteweek verlegd naar Gillenfeld.

Wij feliciteren onze goede vriend Heinz Ebert voor zijn dynamisme en wensen hem met zijn vereniging alle heil.

Agrocybe attenuata (Kühn.) Ort.

A. de Haan

De eerste vondst van deze soort werd verzameld door Jos Volders tijdens onze studietocht te Gooreind, op 28 september 1991. De determinatie verliep moeizaam omdat de voor het geslacht kenmerkende celluluze hoedhuid, misschien door verwerking, niet duidelijk waar te nemen was.

De tweede collectie, door Karel Van de Put verzameld aan de Waterwerken te Rumst, op 8 augustus 1992, toonde duidelijk dat het een *Agrocybe*-soort betrof. Het is echter pas na verschillende vruchteloze determinatiepogingen dat ik met *British Fungus Flora 3* (Watling 1982) uitkwam op *Agrocybe attenuata* (Kühn.) Ort.

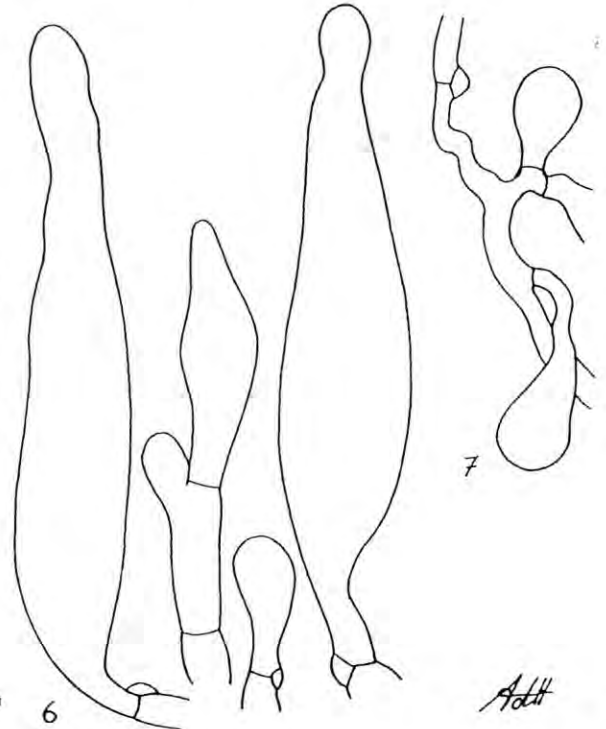
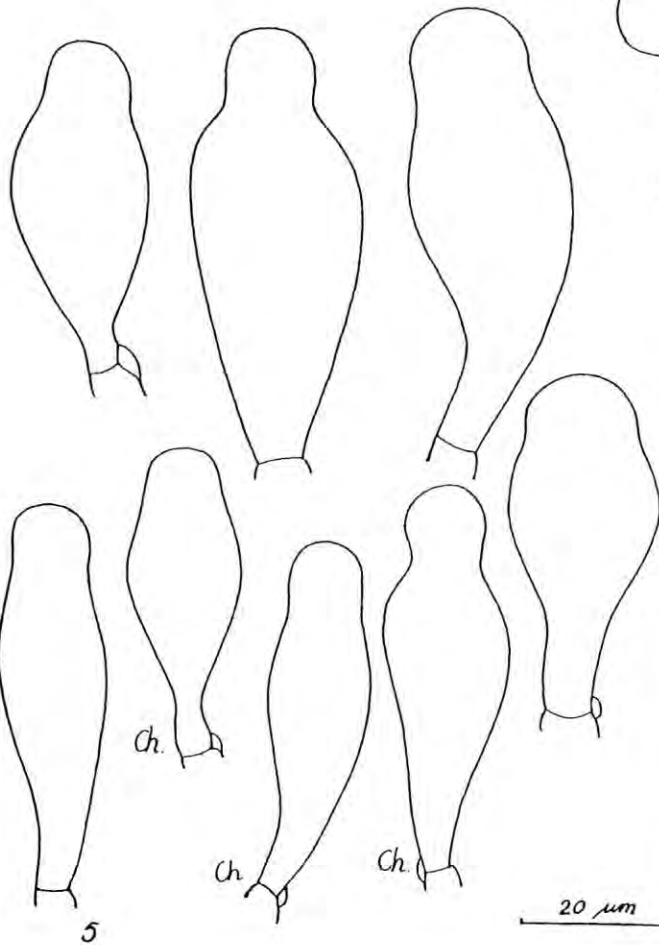
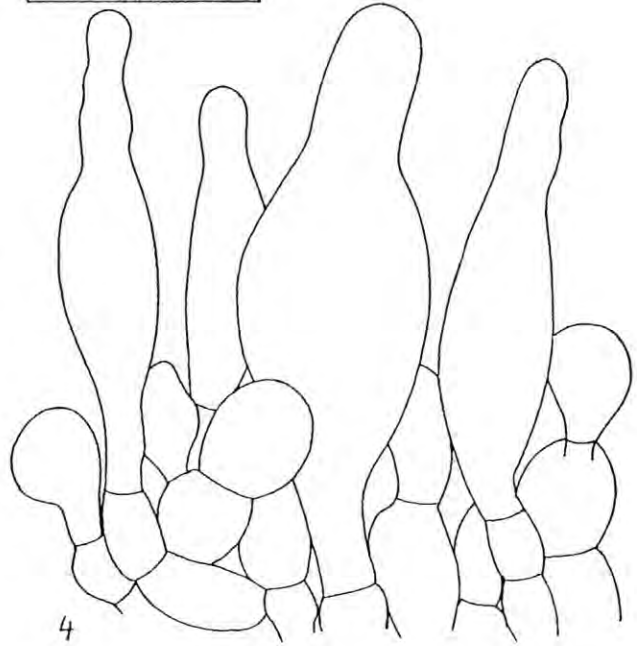
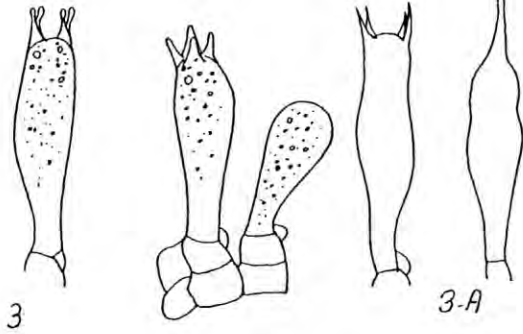
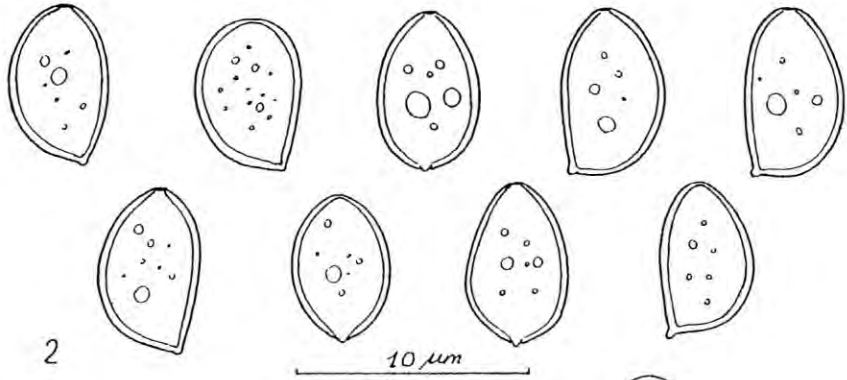
De soort werd oorspronkelijk door R. Kühner (1953) als variëteit van *Agrocybe firma* (Peck) Kühn. beschreven, maar door P.D. Orton (1960) als afzonderlijke soort afgesplitst.

De volgende beschrijving is voor het macroscopische deel gebaseerd op nota's en een gekleurde schets van Jos aangevuld met kenmerken van de vondst van Karel.

Hoed: 0,8-13 mm diameter en 0,5-0,8 mm hoog; geelbruin, met grijsgroene tint, centrum bruin; breed campanulaat, met stompe umbo en ingekromde rand; glad.

Figuren

- 1 = vruchtlichaam (x2),
- 2 = sporen (x3000),
- 3 = basidiën, 3-A = 1-sporige basidië (x1000),
- 4 = hoedhuid met pilocystiden (x1000),
- 5 = pleurocystiden, ch = cheilocystiden (x1000),
- 6 = caulocystiden (x1000),
- 7 = elementen van de vlokjes op de steel (x1000).

AMK Mededelingen

Lamellen: licht geelbruin, tamelijk dicht bij elkaar, breed aangehecht, rand getand.

Steel: 15-17 x 2-3 mm, onderaan knolvormig verdikt tot 3-4,5 mm, geelbruin, lichter dan de hoed; met duidelijke afstaande, wittige schubjes; onderaan voorzien van, 10 mm lange vezelige rizomorf (exemplaar uit Gooreind).

Vlees: gelig-wit, met duidelijke meelgeur.

Sporen (figuur 2): kleur in massa niet waargenomen; geel met groenige tint in KOH-oplossing (5%), geel in NH₃-oplossing (10%); 6-7,8 x 4-5 µm, ook enkele tot 9,6 x 6,4 µm (afkomstig van éénsporige basidiën?); elliptisch tot amandelvormig zijzicht, elliptisch tot eivormig in voorzicht; met zeer kleine soms onduidelijke kiemporie; glad, dikwandig; apikulus klein; inhoud met enkele kleine druppeltjes.

Basidiën (figuur 3): overwegend 4-sporig, soms 2-sporig, ook verschillende 1-sporige aangetroffen (fig.3-A); smal knotsvormig, rijpe basidiën wat ingesnoerd boven de helft, 18-22 x 7-8 µm, tot 30 µm projecterend bij sporulatie; met gespen aan de basis.

Subhymenium: 2-3 lagen van korte hoekige cellen, 4-10 µm in diameter.

Trama: min of meer parallelle tot verweven hyfen, 3-12 µm breed, geel in NH₃-oplossing, glad, gespen niet constant.

Pleurocystiden (figuur 5): talrijk, 40-56 x 13-22 µm, top 9-15 µm, utriform tot bijna lageniform, iets ingesnoerd tot bijna capitaat, kleurloos, gespen niet constant.

Cheilocystiden (figuur 5-ch): talrijk, 35-55 x 12-20 µm, zelfde vorm als pleurocystiden.

Pilocystiden (figuur 4): zeer talrijk, 40-120 x 10-25 µm, top versmald tot 5-12 µm, lageniform tot subutriform.

Hoedhuid (figuur 4): buitenste laag gevormd uit lichtgele, peervormige cellen, 10-13 µm breed, met talrijke pilocystiden.

Caulocystiden (figuur 6): in groepjes van 5-15 bij elkaar, over de gehele lengte van de steel, 35-95 x 10-18 µm, top versmald tot 4-8 µm; smal lageniform; grote gespen aan de basis.

Steelhyfen: geelbruine, ± parallelle hyfen, 3-10 µm breed.

Vlokjes op de steel (fig.7): kleurloze, kronkelige, vertakte hyfen, 3-5 µm breed, met talrijke peer- tot knotsvormige eindcellen.

Bestudeerd materiaal: 28-07-1991, Gooreind, I.F.B.L. B4.38.43, VJ 910728-7, wegrand, onder Eik en Rodhodendron, één exemplaar (fig.1); 08-08-1992, Waterwerken, Rumst, D4.17.32, de Haan 92229, één exemplaar, op hakselhout onder *Cedrus atlantica*.

Agrocybe attenuata is nauw verwant met *A. firma* (Peck) Sing., een steviger paddestoel met viltige, donkerbruine hoed met een diameter tot 8 cm. De cystiden hebben eenzelfde vorm als bij *A. attenuata* maar worden door Kühner slechts tot 30 µm lang opgegeven.

M. Nauta (1987) beschouwt beide voornoemde soorten als één soort: *A. firma*. Het Nederlands materiaal komt overwegend overeen met *A. attenuata*.

Agrocybe attenuata is een zeldzame soort. Watling vermeldt slechts één Britse vondst. Arnolds (1984) geeft voor Nederland de soort (als variëteit van *A. firma*) op als zeldzaam (ZZ) voornamelijk voorkomend in duin en fluviaal district.

Literatuur

- * Arnolds, E. et al, (1984). Standaardlijst van Nederlandse Macrofungi. Coolia deel 26 suppl.
- * Kühner, R., (1953). *Naucoria firma* Peck, *Agrocybe communis* à l'Amérique du Nord et à l'Europe, Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde 31/10.
- * Nauta, M.M. (1987). Revisie van de in Nederland voorkomende soorten van het geslacht *Agrocybe* (Leemhoeden).
- * Orton, P.D., (1960). Transactions of the Brit. Myc. Soc. 43(2).
- * Watling, R. (1982). British Fungus Flora 3/ Bolbitiaceae: *Agrocybe*, *Bolbitius* & *Conocybe*.

Experimenteel onderzoek naar de successie van paddestoelen op dood hout

H. De Meulder

Summary

A provisional investigation into the succession of fungi on eight different deciduous wood species was carried out. This took place in the nature reserve at fortress 7, Wilrijk (province of Antwerp) over a three year period.

This examination shows the decomposing process to be very different from one wood structure to another. There are also very large differences in the growth of the fungi, not only in the species but also in the quantity per species.

A list of the noted fungi is given. The investigation is being continued.

Inleiding

Toen ik op 11 februari een bezoek bracht aan het Wielewaalreservaat van Fort 7 te Wilrijk merkte ik een stapel loofhout op die daar in het kader van beheerswerken werd neergelegd. Bij het nazicht van deze circa 2 m lange en 0,6-0,7 m hoge stapel konden er meer dan 30 soorten paddestoelen genoteerd worden.

Door dit bevredigend resultaat kwam ik op het idee om een onderzoek in te stellen naar de successie van zwammen op verschillende houtsoorten die in het reservaat voorkomen; de rust in het gebied en de ontoegankelijkheid voor het publiek stonden borg voor een ongestoord verloop ervan.

Op 19 maart 1990 werden door de beheerswerkploeg van het reservaat stammetjes gezaagd van verse bomen die door windworp of wegens beheerswerken dienden verwijderd te worden. In totaal werden acht loofhoutsoorten geselecteerd: Quercus (Eik), Fraxinus (Es), Betula (Berk), Populus (Populier), Crataegus (Meidoorn), Sambucus (Vlier), Acer (Esdoorn) en Salix (Wilg).

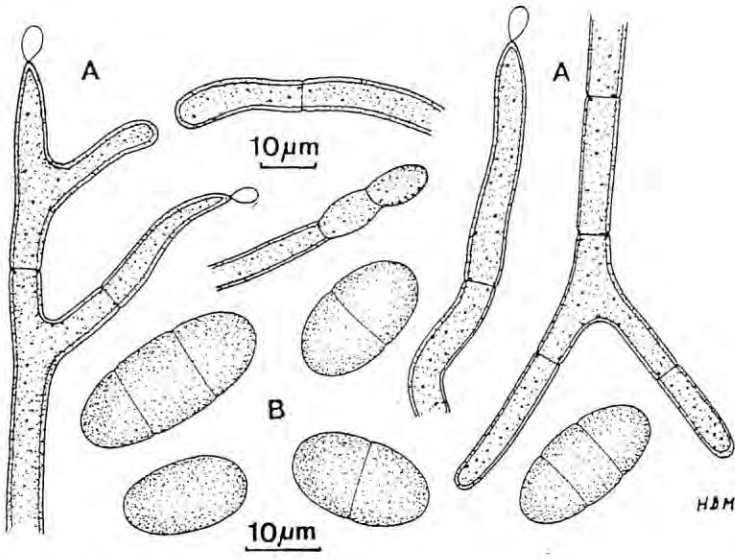
De stammetjes hebben een lengte van 27 à 40 cm en variëren in aantal van 20 voor Quercus tot 138 (dunne) voor Crataegus; ze hebben een diameter van 4 tot 30 cm. De totale lengte van de stapel bedraagt 8 m met een hoogte van 0,65-0,8 m.

Het geheel ligt op een verhoogde berm van 0,3 m en wordt omsloten door twee aarden wallen van 3 m hoog met een begroeiing van diverse bomen en struiken waardoor het hout enigszins in de schaduw komt te liggen. De bodem is begroeid met mossen en brandnetels die eenmaal per jaar worden gemaaid en afgevoerd.

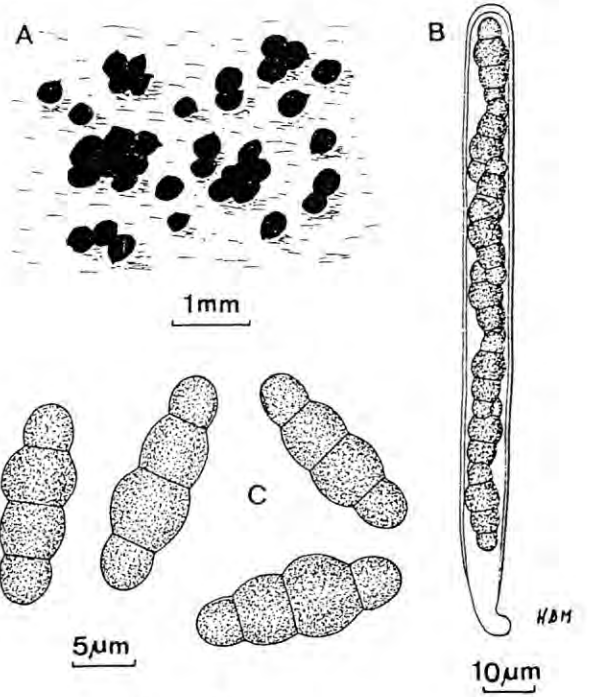
In 1990 werden er op de stammetjes 27 soorten waargenomen; voor 1991 waren het er 39 met 23 nieuwe soorten en in 1992 konden 59 soorten worden opgetekend waarvan 35 nieuwe. Voor de periode 1990-1992 zijn dat in totaal 85 verschillende soorten paddestoelen.

Het onderzoek

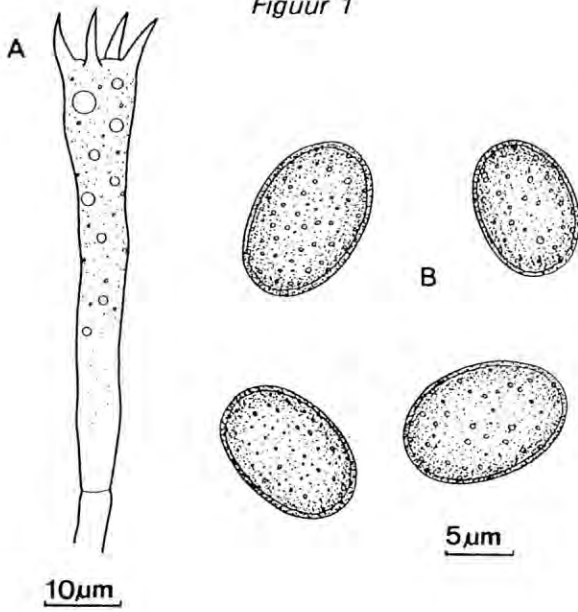
Bij de afbraak van dood hout onderscheidt men drie fasen: de initiaal-, de optimaal- en de finaal fase, waarin telkens kenmerkende paddestoelen hun bijdrage leveren in het afbraakproces. Verder is er nog een voorfase die gekenmerkt wordt door de kieming van de sporen en de ontwikkeling van enkele imperfecte schimmels.

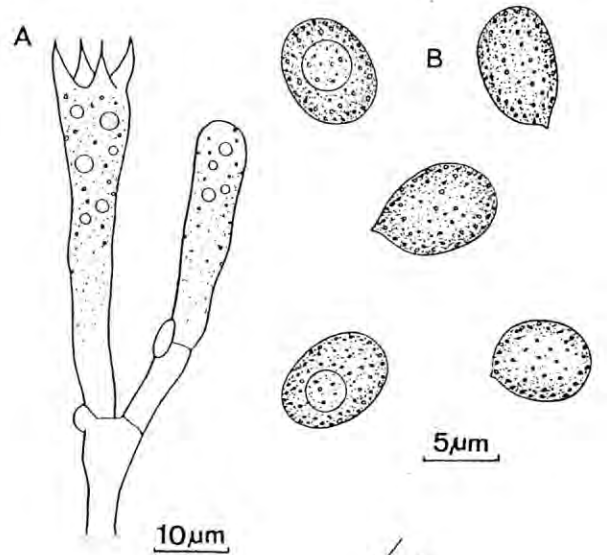
Figuur 1

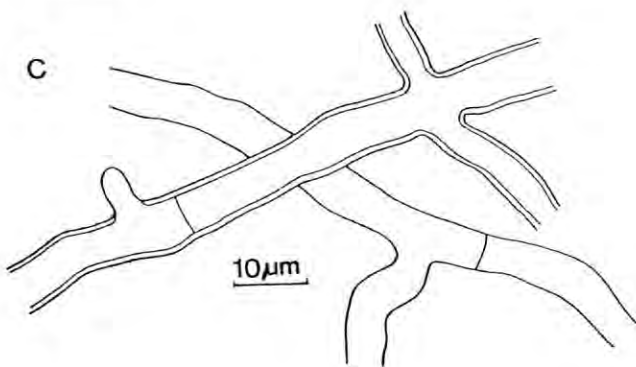
Figuur 2

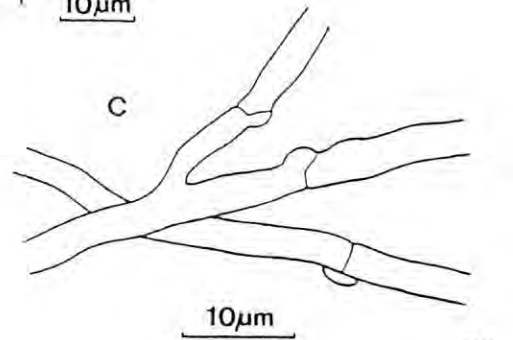
Figuur 3

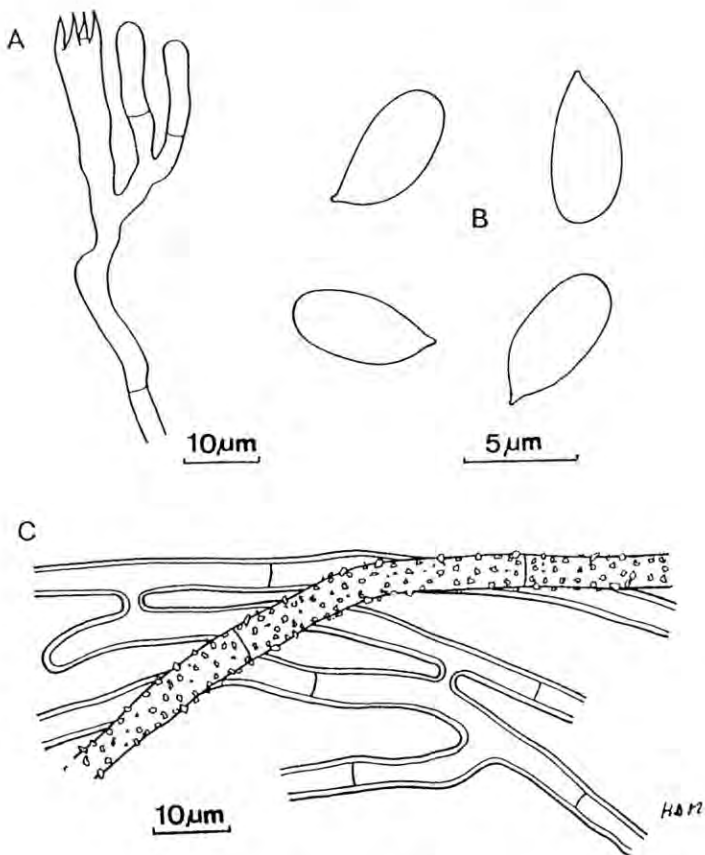
Figuur 4

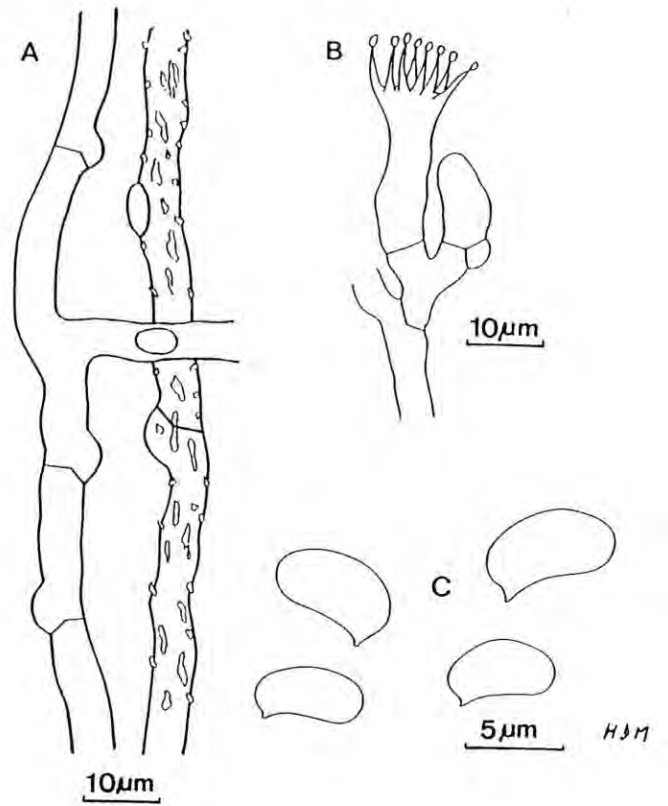
HDM

HDM

Figuur 5

Figuur 6

Figuren

1 = *Hyphomyces* sp. A = conidiëndragers met solitaire thalloconidiën, B = conidiën.

2 = *Melanomma pulvis-pyrius*. A = ascomata, B = ascus, C = sporen.

3 = *Coniophora puteana*. A = basidium, B = sporen, C = hyfen.

4 = *Cerocorticium confluens*. A = basidium, B = sporen, C = hyfen.

5 = *Meruliopsis corium*. A = basidium, B = sporen, C = hyfen.

6 = *Sistotrema brinkmannii*. A = hyfen, B = basidium, C = sporen.

De geleidelijke overgang van deze fases verloopt erg traag en is niet altijd duidelijk afgescheiden. Ongeveer acht weken nadat de stammetjes ter plaatse gelegd werden konden op het zaagvlak van de meeste houtsoorten de eerste imperfecte schimmels (Hyphomycetes) opgemerkt worden (*figuur 1*). Een maand later kwamen op het snijvlak van Sambucus en Salix nog andere niet te determineren Hyphomycetes voor.

Na deze voorfase verschenen, circa drie en een halve maand later, de eerste pioniers van de initiaalfase: op het zaagvlak van Populus en Betula verschenen Chondrostereum purpureum en op Betula ook nog Cylindrobasidium evolvens gevolgd door Peniphora incarnata en Meruliopsis corium (*figuur 5*); op de schors van Acer kwam zich de imperfecte vorm van Nectria cinnabarina (Tubercularia vulgaris) vestigen.

De optimaalfase werd enkele maanden later ingeleid door Bjerkandera adusta en Trametes versicolor op Betula, maar ook Flammulina velutipes was reeds aanwezig op het snijvlak van Populus.

Van dan af werden de stammetjes geregeld één voor één onderzocht en terug in zijn oorspronkelijke stand gelegd. De soorten die ter plaatse niet konden bepaald worden, werden microscopisch gedetermineerd. Doordat vele paddestoelen een kortstondig en vluchtig bestaan kennen, was het (en is het nog) noodzakelijk om het onderzoek geregeld met korte tussenpozen uit te voeren.

Ter bevordering van het verteringsproces werd op 22 juni 1992 een groot aantal van de gestapelde stammetjes op de grond afzonderlijk uitgespreid. Uit de resultaten van deze verandering blijkt nu reeds dat het hout dat de grond raakt en vochtig ligt vlugger door allerlei houtafbrekende elementen (vooral paddestoelen en insecten) wordt afgebroken dan het gestapelde hout. Om de stammetjes steeds in dezelfde optimale ligging te kunnen onderzoeken werden bladafval en overwoekerende kruiden geregeld verwijderd.

Bijgaande tabel toont aan dat tot hiertoe de Aphylophorales gevolgd door de schorsbewonende Sphaeriales het grootste aandeel hebben bij de omzetting van het organisch materiaal. Verwacht wordt dat de Agaricales, waarvan er tot nu toe slechts 10 soorten konden opgetekend worden, tijdens de verdere optimaal- en finaalfase in aantal sterk zullen toenemen.

Vastgesteld werd ook dat er, volgens de structuur en dikte van de houtsoort, niet alleen grote verschillen ontstaan in de compostering van het hout, maar dat het voorkomen van de fungi, zowel wat de soort als het aantal exemplaren per soort betreft, zeer verscheiden is.

Zo bleek dat bij Sambucus er in de eerste twee jaar van het onderzoek 9 soorten zwammen konden genoteerd worden. Na het afvallen van de schors kon in 1992, behoudens Lyomyces sambuci, alleen Cerocorticium confluens worden opgetekend (*figuur 4*).

Hieruit kan men wellicht stellen dat deze houtsoort een geringe permeabiliteit en een groot verdedigingssysteem bezit tegen houtaantasters; dit was ook het geval, zij het in mindere mate, bij Crataegus, dat eveneens een harde houtsoort is.

Bij de meeste vrij vlug vergankelijke soorten zoals Fraxinus, Betula, Populus, Acer en Salix verloopt het verrottingsproces veel sneller.

Op Quercus, dat gerekend wordt bij de duurzame houtsoorten, blijken de beschermingsmechanismen in mindere mate aanwezig te zijn. Op deze houtsoort, die een slechte start kende, kwamen tot hiertoe

19 soorten voor met onder andere enkele *Mycena*'s en verschillende *Ascomycetes* waaronder *Ascocoryne sarcoides* en *Poculum firmum*.

Van alle onderzochte houtsoorten spant *Betula* de kroon met 38 soorten. Hierbij dient opgemerkt dat er van dit hout een groter aantal stammetjes werd gestapeld en uitgespreid dan van de andere houtsoorten.

Bij het afbraakproces zijn de zwammen vaak zeer specifiek in waardplantkeuze. Andere soorten zijn minder selectief en groeien op meerdere houtsoorten. Zo werd de eerder genoemde *Poculum firmum* alleen op *Quercus* aangetroffen en *Diatrypella favacea* alleen op *Betula*. *Cylindobasidium evolvens* en *Meruliopsis corium* groeiden nagenoeg op elke houtsoort evenals *Xylaria hypoxylon* met een opvallende voorkeur voor *Fraxinus*. Opmerkelijk was ook dat *Hirneola auricula judae* alleen op *Acer* voorkwam en niet op *Sambucus*, zijn gebruikelijk substraat dat ernaast ligt.

De schors die bij het nog levende hout een belangrijke en efficiënte weerstand biedt aan houtaantasters, verliest deze beschermende functie na het afvallen ervan zodat het hout is voorbereid voor de finaalphase. Het verlies van deze schorslaag is in verloop van tijd bij de onderscheiden houtsoorten zeer verschillend.

Bij *Sambucus* ging dat vrij vlug zodat op dit ogenblik (december 1992) de schors van deze boomsoort nagenoeg geheel is losgekomen. Dit geldt eveneens, weliswaar iets minder, voor *Populus*. Bij *Quercus* en *Fraxinus* is er een gedeeltelijk schorsverlies; *Salix* vertoont de eerste barsten en *Crataegus* is bijna nog geheel intact. Terwijl het kernhout van *Betula* reeds poreus en zacht begint te worden is de taale schors ervan nog onveranderd gebleven.

Door het afvallen van die beschermende schorslaag wordt het vaste hout meer toegankelijk gemaakt voor de houtverterende schimmels die het houtverteringsproces zullen bevorderen. Welke paddestoelen er in de verdere optimaal- en finaalphase zullen aan meewerken is nog een open vraag, maar nu reeds zijn we geïnteresseerd en sterk geboeid voor het verder verloop van dit onderzoek.

Een lid van de plaatselijke Wielewaalafdeling, A. Deceuninck, die het hele gebeuren op de voet volgt, slaagt er steeds in om er prachtige dia's van te maken.

Literatuur

* Jahn, H. (1979). *Pilze die an Holz wachsen*. Busse, Herford.

* Verbeke, W. e.a. (1990). *Dood hout brengt leven in het bos*. Dienst Groen, Waters en Bossen.

Erratum

Vorig nummer 93.1.3 en 5: *Typha angustifolia* moet zijn *Typha latifolia* en *T. latifolia* moet zijn *T. angustifolia*.

Soortenlijst

Houtsoort: 1 = Quercus, 2 = Fraxinus, 3 = Betula, 4 = Populus, 5 = Crataegus, 6 = Sambucus, 7 = Acer, 8 = Salix.
 Vindjaar: a = 1990, b = 1991, c = 1992.

	1	2	3	4	5	6	7	8
* MYXOMYCETES								
Badhamia affinis						a		
Badhamia utricularis							b	
Dictydiaethalium plumbeum							c	c
Didymium squamulosum			a					
Enteridium lycoperdon			c					
Perichaena depressa	c	b c	c	c			c	
Physarum leucophaeum				a b		a b		
Physarum nutans			c				c	
Trichia botrytis			b					
Trichia varia		c						
* ASCOMYCETES								
PEZIZALES								
Peziza cerea						b		
HELOTIALES								
Ascocoryne sarcoides	c						a	a b
Bisporella citrina		c						
Dasyscyphus virgineus		c	c				c	
Hyaloscypha hyalina			c					
Mollisia cinerea	b c	c	b c					c
Mollisia melaleuca	c							
Orbilia cyathea								c
Pezicula sp.			c					
Poculum firmum	c							
Polydesmia pruinosa	c	c	b c		c			c
SPHAERIALES								
Creopus gelatinosus			c					
Diaporthe crataegi					c			
Diaporthe eres		b c						
Diaporthe leiphaemia	a c							
Diatrype stigma	c		b c		c		c	c
Diatrypella favacea			a b c					
Hypoxyton fuscum			b c					
Hypoxyton howeianum					c		b c	
Hypoxyton multiforme			b c	c				
Leptosphaeria hirsuta		c						
Nectria cinnabarina			a b	a	a	b	a b c	
Nectria coccinea						a b		
Nectria episphaeria						a	c	
Peroneutypa heteracantha					c			c
Rosellinia aquila		b c			c			
Valsa ambiens					a			
Xylaria hypoxyton	a b c	b c		b c	b c		b c	c
Xylaria polymorpha		c						
CORONOPHORALES								
Bertia moriformis var. multiseptata							a	
Nitschkia grevillei				c			c	
PLEOSPORALES								
Melanomma pulvis-pyrius			b c	c			c	

Soortenlijst

Houtsoort: 1 = Quercus, 2 = Fraxinus, 3 = Betula, 4 = Populus, 5 = Crataegus, 6 = Sambucus, 7 = Acer, 8 = Salix.
 Vindjaar: a = 1990, b = 1991, c = 1992.

	1	2	3	4	5	6	7	8
* BASIDIOMYCETES								
TREMELLALES								
<i>Exidiopsis effusa</i>								c
<i>Myxarium nucleatum</i>		c	c	c	b c		b c	c
DACRYMYCETALES								
<i>Calocera cornea</i>			c					
<i>Dacrymyces stillatus</i>				a			b	
APHYLLOPHORALES								
<i>Anthrodia mollis</i>			b c				b c	
<i>Athelia tenuispora</i>		a b						
<i>Athelia sp.</i>						a		
<i>Bjerkandera adusta</i>		b	a b c	b c				
<i>Cerocorticium confluens</i>	c					c		
<i>Chondrostereum purpureum</i>			a	a b				a b
<i>Coniophora puteana</i>	c							b c
<i>Cylindrobasidium evolvens</i>	a	a b	a b c	a	a b		a b c	a b c
<i>Hyphoderma puberum</i>			c					
<i>Hyphoderma setigerum</i>			c					
<i>Lyomyces sambuci</i>				c	a b c			
<i>Meruliopsis corium</i>		c	a b c	c	b c	c	c	c
<i>Mycoacia uda</i>			c					
<i>Peniophora cinerea</i>			b c		c		b c	c
<i>Peniophora incarnata</i>	c	b c	a b c		c		b c	b c
<i>Peniophora quercina</i>	c							
<i>Phlebia cornea</i>			c					
<i>Sistotrema brinkmannii</i>								c
<i>Steccherinum ochraceum</i>	c							
<i>Stereum hirsutum</i>	x		a b c	c				
<i>Stereum ochraceoflavum</i>			c					
<i>Trametes versicolor</i>	c	c	b c					
AURICULARIALES								
<i>Hirneola auricula judae</i>							c	
AGARICALES								
<i>Coprinus disseminatus</i>		c						
<i>Coprinus micaceus</i>				c				
<i>Flammulina velutipes</i>				a b c		a		c
<i>Hypholoma fasciculare</i>			b					
<i>Merismodes anomalus</i>		c						
<i>Mycena adscendens</i>	c							
<i>Mycena galericulata</i>			b					
<i>Mycena leptcephala</i>	c							
<i>Mycena stylobates</i>	b							
<i>Mycena vitilis</i>							c	
<i>Tubaria furfuracea</i>		b c	a					b c
DEUTEROMYCETES								
<i>Bispora monilioides</i>							a b	
<i>Diplodia mutila</i>		a						
<i>Melanconium betulinum</i>			a					
<i>Tubercularia vulgaris</i>			a b		a		a	

AMK Mededelingen

Aantal soorten per klasse en per orde				
	1990	1991	1992	90-92
A. Myxomycetes				
Totaal	3	3(= +2)	5(= +5)	10
B. Ascomycetes				
Pezizales	-	1(= +1)	-	1
Helotiales	2	3(= +2)	9(= +6)	10
Sphaeriales	6	10(+7)	13(= +5)	18
Coronophorales	1	-	1(= +1)	2
Pleosporales	-	1(= +1)	1(= +0)	1
Totaal	9	15(= +11)	24(= +12)	32
C. Basidiomycetes				
Auriculariales	-	-	1(= +1)	1
Tremellales	-	1(= +1)	2(= +1)	2
Dacrymycetales	-	1(= +1)	1(= +1)	2
Aphylllophorales	9	13(= +15)	19(= +9)	23
Agaricales	2	5(= +3)	7(= +6)	11
Totaal	11	20(= +10)	30(= +18)	39
D. Deuteromycetes				
Totaal	4	2(= +0)	-	4
Algemeen totaal	27	40(= +23)	59(= +35)	85

Aantal soorten per houtsoort					
	1990	1991	90-91	1992	90-92
Quercus	3	3(= +2)	5	18(= +14)	19
Fraxinus	3	9(= +7)	10	18(= +11)	21
Betula	13	20(= +12)	25	28(= +13)	38
Populus	6	5(= +2)	8	12(= +9)	17
Crataegus	4	4(= +3)	7	11(= +7)	14
Sambucus	7	5(= +2)	9	3(= +2)	11
Acer	6	11(= +8)	14	20(= +12)	26
Salix	3	6(= +3)	6	18(= +14)	20

**Tubaria hololeuca Kühner(Bon),
gevonden in "Het Riet" te Westerlo**

J. Volders

Tijdens een mycologische wandeling op 30 oktober 1992, doorheen "Het Riet" te Westerlo, waren mijn verwachtingen niet al te hoog gespannen. De laatste paar nachten was er immers reeds strenge vorst geweest. Toch vond ik verspreid in de beschutting van bomen en struikgewas paddestoelen. Soorten zoals *Collybia butyracea*, *Clitocybe clavipes* en *Lepista nebularis* waren zelfs vrij algemeen.

Tussen het bladafval vond ik dan een klein, volledig witachtig paddestoeltje, dat mij eerst sterk herinnerde aan een *Hygrophorus*-soort. Wat nauwkeurig kijkend met de loep merkte ik dat het vruchtlichaam vastgehecht stond op een klein stukje hout en dat de steelbasis bedekt was met een wit donzig mycelium. Samen met de breed aangehechte tot zelfs wat aflopende plaatjes, wees dit in de richting van het geslacht *Tubaria*. Onder de microscoop vond ik kleine obtuse sporen en capitate cheilocystiden. Ik dacht dus een albino *Tubaria* te hebben gevonden.

Toch maar even sleutelen met Moser (1983).

Het genus *Tubaria* is niet bepaald het voorbeeld van een goed uitgewerkte groep. Al bestaat het ganse geslacht bij ons uit nauwelijks een vijftiental soorten; de verwarring is groot. Het op naam brengen laat meestal een gevoel van onbehagen achter. Teveel kenmerken die niet overeenstemmen of andere die je niet beschreven vindt. Ik was dan ook enigszins verbaasd met Moser rechtstreeks naar *Tubaria hololeuca* te sleutelen. Een soort die hij slechts vermeldt in kleine druk en hem dus onbekend.

Kühner en Romagnesi (1953) vermelden de soort niet, maar ze wordt wel uitvoerig beschreven in de aanvullingen op de "Flore" (1957)

Vindplaats

"Het Riet" te Westerlo maakt deel uit van het parkachtig landschap behorende aan de adellijke familie de Merode. Een deel van dit terrein, gedomineerd door een ongeveer 800 meter lange beuken-eikendreef, is voor het publiek vrij toegankelijk. Op het einde daalt de dreef af naar een ondiepe 100 meter lange depressie om daarna weer te stijgen. Ook in drogere perioden blijft het daar wat vochtiger. Tussen de beuken en eiken is er nogal wat opslag van berk, wilg en hazelaar ontstaan.

Hier vond ik de besproken soort tussen bladafval op humusrijke grond (IFBL D5.17.23). In de nabijheid stond *Mnium hornum* (Gewoon sterremos).

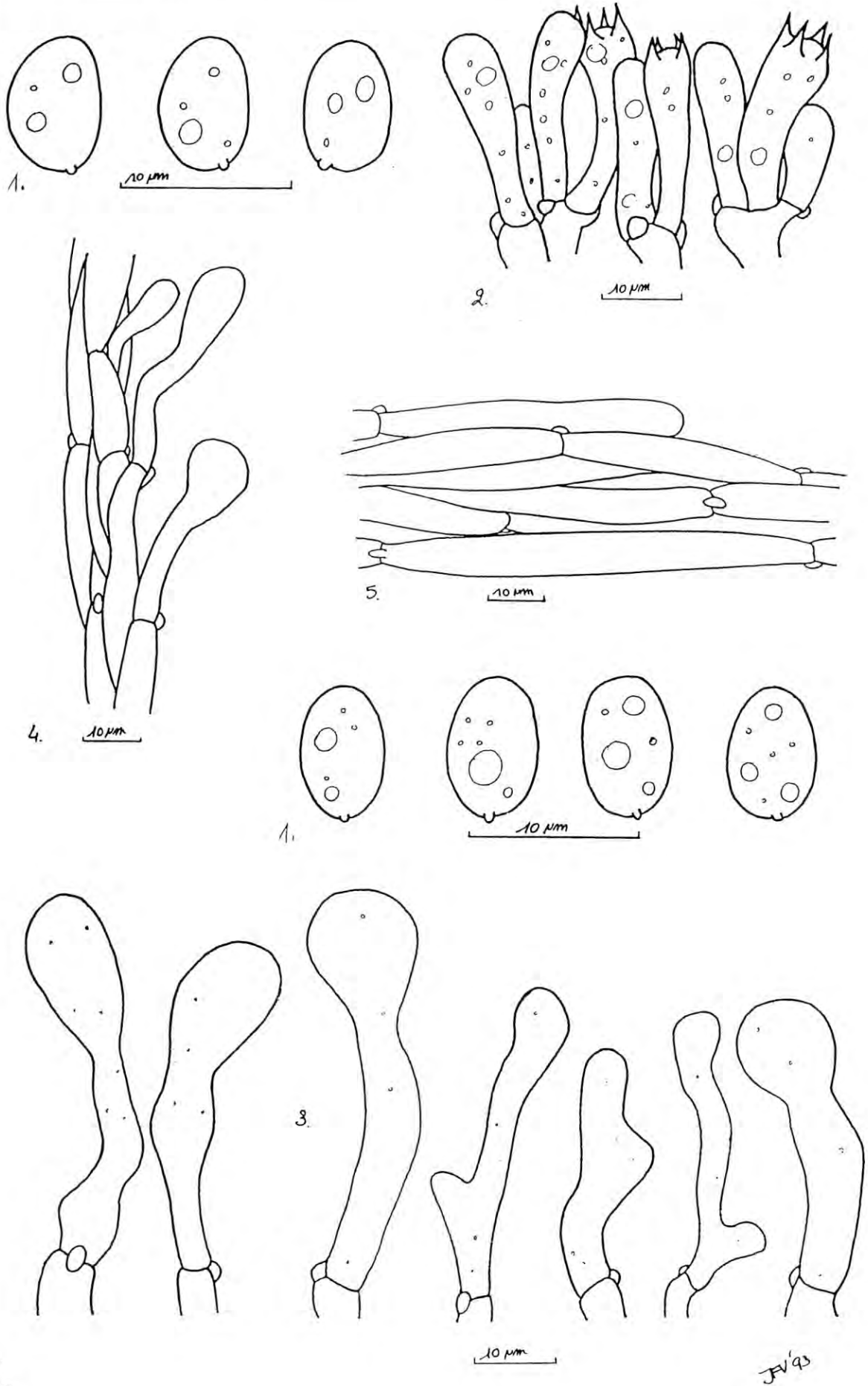
Beschrijving

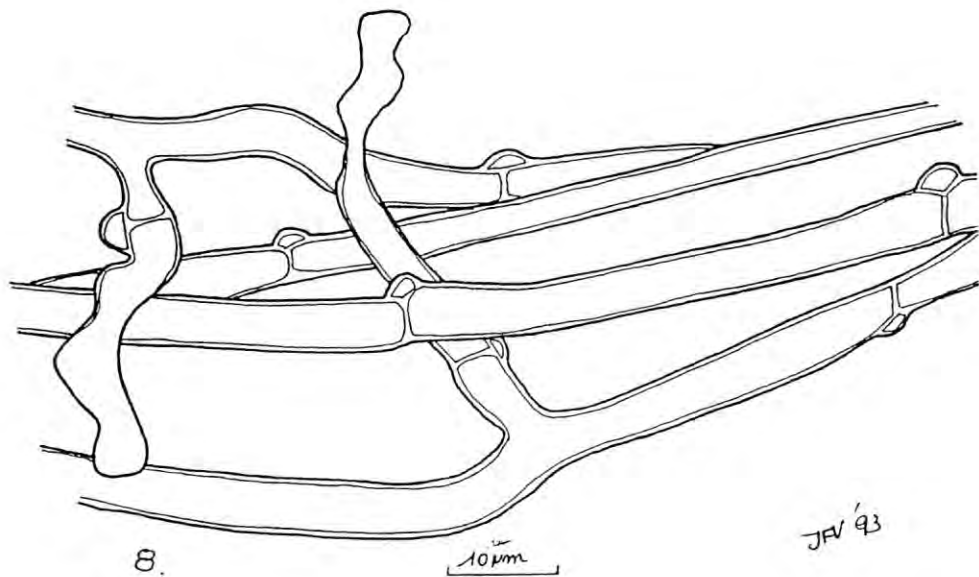
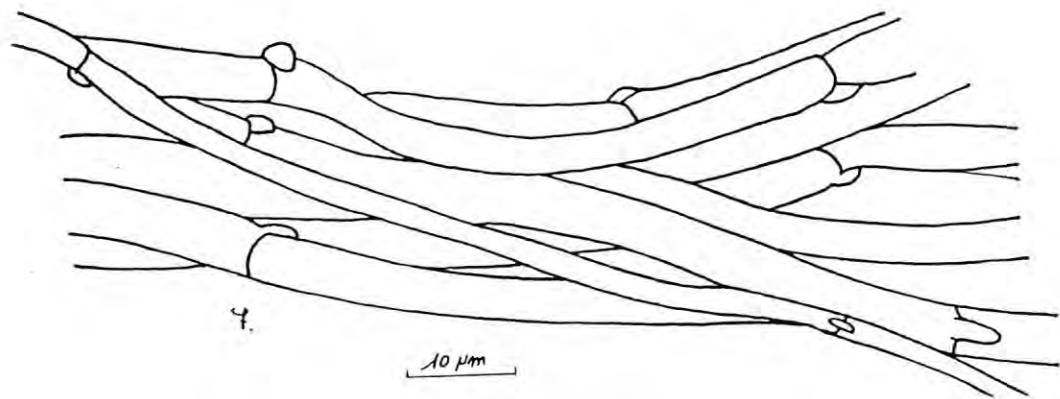
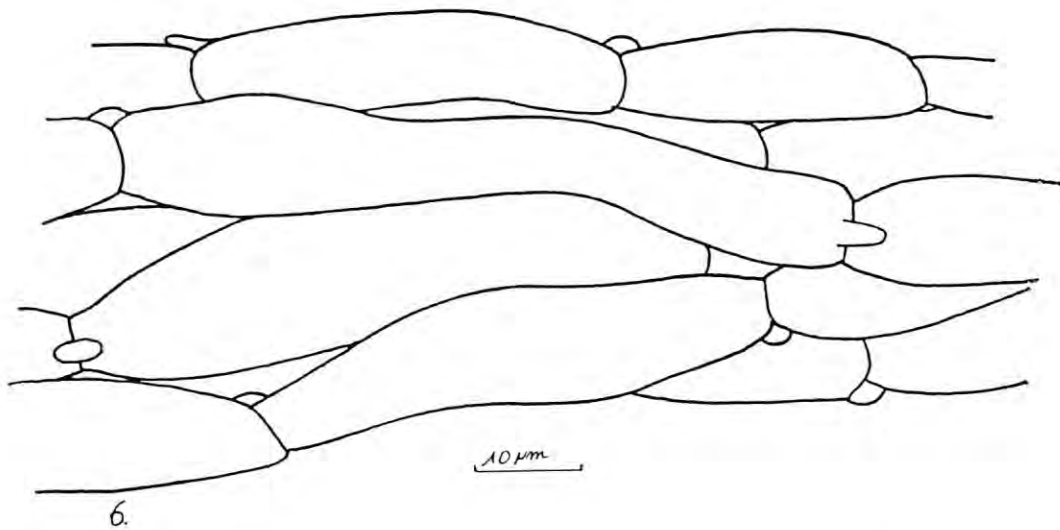
Hoed: 18 mm diameter; uitgespreid met brede umbo, de rand naar omlaag gebogen; centrum licht geel-bruin, de rest van de hoed wit; geen velum aanwezig.

Steel: 25 x 4 mm; wit; wat rimpelend en iets gebogen, naar de basis toe wat versmallend; iets excentrisch geplaatst; de voet bedekt met witte myceliumdraden; alleen aan de bovenzijde een klein beetje velum.

Plaatjes: breed aangehecht tot iets aflopend; wit met een gele tot rossige schijn; rand zeer fijn gewimperd.

Smaak en geur: onopvallend.

Figuren

1 = sporen (x3000), 2 = basidiën (x1400), 3 = cheilocystiden (x1400), 4 = caulocystiden (x1000),
 5 = hoedhuid (x1000), 6 = trama van de plaatjes (x1400), 7 = trama van de plaatjesrand (x1400),
 8 = mycelium van de steelvoet (x1400).

Sporen (figuur 1): afmetingen (6,3)7-7,8(8,5) x 5,1-5,7 μm , gemeten over 30 sporen; kleurloos in water en in amoniakoplossing bij doorvallend licht; geel in Melzer reagens; glad; elliptisch in vooraanzicht, iets amandelvormig in zijaanzicht; apiculus duidelijk zichtbaar; inhoud meestal met enkele, in grootte sterk variërende oliedruppels; dunwandig.

Basidiën (figuur 2): afmetingen 17,9-23,4 x 5,5-7 μm ; slank knotsvormig; viersporig; gespen aan de basis; sterigmata doornvormig tot 4 μm lang; inhoud meestal met enkele geïsoleerde oliedruppels.

Cheilocystiden (figuur 3): afmetingen 17,9-56,1(62) x 4,6-7,8 μm ; cilindrisch; golvend; de top meestal capitaat en verdikt tot 15,5 μm ; met grote gespen aan de basis; kleurloos.

Caulocystiden (figuur 4): in grootte en vorm sterk gelijkend op de cheilocystiden; caulocystiden waren enkel te vinden aan de steeltop en dit tot ongeveer 4 à 5 mm onder de aanhechtingsplaats van de plaatjes; gespen aan de basis.

Hoedhuid (figuur 5): bestaande uit gladde 5-7 μm brede hyfen, waarvan de terminale delen soms gezwollen zijn tot maximum 12 μm ; grote gespen aan de septen.

Trama van de plaatjes (figuur 6): 9,5-15(19) μm brede, meestal worstvormige kleurloze hyfen met een lengte tot 120 μm , maar meestal duidelijk korter dan 55-65 μm ; met gespen aan de septen, doch deze niet steeds goed te zien.

Trama van de plaatjesrand (figuur 7): hier zijn de tramahyfen duidelijk langer en smaller; breedte 2,4-6,2 μm ; kleurloos; grote gespen aan de septen; vanuit dit trama vertrekken de cheilocystiden.

Mycelium aan de steelbasis (figuur 8): 3,5-5,5 μm brede, dikwandige kleurloze hyfen; de vertakte eidelementen, kort kronkelend en deels dunwandig, met afgeronde top; met grote gespen aan de basis.

Enkele bemerkingen

Kühner (1957) beschrijft de soort in de aanvullingen van de "Flore". Men vond ze voor het eerst in de nabijheid van Lyon (F) op 10 november 1945. In zijn beschrijving maakt Kühner gewag van een duidelijk overvloedig velum dat zich zowel aan de hoedrand als aan de steel lange tijd manifesteert. Ik bemerkte echter aan mijn vondst slechts zeer weinig velum aan de steeltop.

Kühner geeft als sporematen 6,5-7,2 x 4,5-5,5 μm . De sporen van het door mij gevonden exemplaar zijn duidelijk groter, namelijk (6,3)7-7,8(8,5) x 5,1-5,7 μm .

De cheilocystiden afgebeeld bij bovenvermeld artikel van Kühner tonen geen gespen aan de basis. Ik vond echter grote en duidelijke gespen.

Bon (1992) geeft in zijn recente sleutel van het geslacht *Tubaria* dezelfde sporematen als Kühner. Hij tekent echter wel gespen aan de basis van de cheilocystiden. Tevens spreekt hij van een spinneweb-achtig subcortina op de steel.

Merkwaardig was dat in elk lamellenpreparaat grote hoeveelheden in elkaar geklapte sporen te vinden waren. Ook volledig uitgegroeide basidiën waren slechts na heel wat speurwerk te vinden.

Tubaria hololeuca is een uiterst zeldzame soort die, zover als kon worden nagegaan, slechts éénmaal in Nederland en éénmaal in Frankrijk werd aangetroffen. In Duitsland en Engeland werd de soort nog niet vastgesteld. Voor België is dit meer dan waarschijnlijk de eerste vondst.

Het exsiccaat bevindt zich in eigen herbarium, onder nummer VJ 92208.

Met dank aan de Heren J. Rammeloo en A. Fraiture van de Nationale Plantentuin te Meise voor het onderzoekwerk aangaande het voorkomen van de soort.

Literatuur

- * Arnolds, E. (1992). Standaardlijst van Nederlandse macrofungi. Supplement 2.
- * Bon, M. (1992). Documents mycologiques. Tome XXI, fascicule 84.
- * de Haan, A. (1992). *Tubaria hiemalis* Rom. ex Bon. AMK Mededelingen 92.2.
- * Kühner R. & H. Romagnesi (1953). Flore analytique des Champignons supérieurs.
- * Kühner R. & H. Romagnesi (1957). Compléments à la Flore analytique (7). Bul. Soc. Nat. Oyonnax 1956 & 1957.
- * Moser, M. (1983). Kleine Kryptogamenflora. Band II/2.

**Geastrum floriforme,
een nieuwe aanwinst voor de Belgische Fungiflora**

K. Van de Put

Summary

Report on the first found of *Geastrum floriforme* in Belgium. It was found growing in a garden in Mol (province of Antwerp) together with a dozen carpophores of *Geastrum striatum*.

Met hun sprookjesachtige verschijning en hun eigenaardige vormen staan de aardsterren reeds lang in de belangstelling van menig natuurliefhebber. De relatieve zeldzaamheid van de meeste soorten brengt echter met zich mee dat slechts enkele meer verbreide soorten als *Geastrum triplex* en *G. fimbriatum* goed gekend zijn.

De laatste jaren blijkt er echter een kentering ten goede te zijn opgetreden en worden hoe langer hoe meer aardsterren her en der gesignaleerd. Zo werden in het Antwerpse, na het ontdekken van een mooie kolonie van *Geastrum striatum* op de Antwerpse Linkeroever, ook nog *G. fimbriatum* gevonden in Schoten (leget G. Lejeune), *G. pectinatum* op Fort 7 (leget H. De Meulder) en de zeldzame *G. rufescens* op Fort 4 (leget J. Van de Meerssche).

G. pectinatum verscheen onlangs ook in Heverlee (leget J. Monnens) en aan de kust naast andere nieuwkomers voor dat gebied als *G. striatum*, *G. coronatum*, *G. campestre* en *G. corollinum*.

Half september wist Jos Monnens ons te melden dat *G. striatum* ook gevonden was te Mol. Dat wij twee weken later zelf met deze vondst zouden geconfronteerd worden konden wij ons op dat ogenblik niet voorstellen.

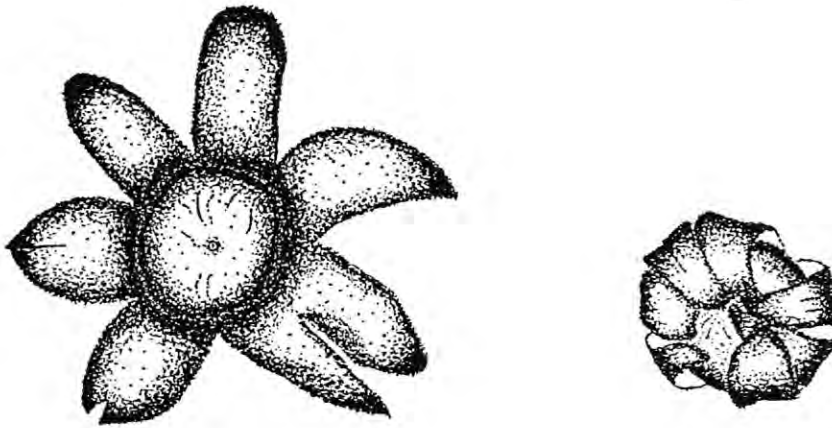
Het gebeurde op 4 oktober jongstleden. Voor de uitstap naar de Baalberg en het Asbroek stonden een twintigtal naarstige mycologen verzameld onder de kerktoren van Tessenderlo.

Een van de deelnemers, de heer Jos Hendrickx uit Mol, had een doos bij met een dozijn aardsterren die groeiden in zijn tuin onder de vensterbank. Het waren de Baret aardsterren waarover Jos Monnens mij had verteld. Bij nadere inspectie van de collectie bleken er enkele vreemde eenden in de bijt te zitten, waarvan Jos Hendrickx dacht dat het om misvormde exemplaren ging van dezelfde soort, door vogels voortijdig uit de grond gepikt.

De volledig het endoperidium bedekkende, van buiten geel-zilverkleurige exoperidium slippen, deden ons dadelijk aan de hygroscopische *Geastrum corollinum* denken. Deze xerofiele soort is ons goed gekend van het Calmeynbos in De Panne en komt verder in ons land enkel voor in het Maasdistrict.

Een tuin in onze Kempen is echter meestal geen toonbeeld van een droge warme kalkrijke ecologische nis. De twijfel bleef bestaan en de hoop dat de vondst wel eens van zeer speciaal belang zou kunnen zijn nam toe. Het was wachten op de avond om dadelijk na de excursie de ware aard van deze aardster, verscholen door haar hygroscopische karakter, te ontmaskeren.

Na opweken van het vruchtlichaam kwam bij het open plooiën van de slippen een rimpelig vuil beige endoperidium te voorschijn. In tegenstelling tot *G. corollinum*, bleek het vezelig peristoom niet afgelijnd te zijn, een kenmerk dat samen met het hygroscopisch karakter en het zittende endoperidium duidelijk wezen op *Geastrum floriforme* of de Bloemaardster. De soort is, voor zover ons bekend, nooit eerder gevonden in België.

Figuur

Geastrum floriforme, rechts in vochtige, links in droge toestand (ware grootte).

Beschrijving van het vruchtlichaam

In vochtige toestand, helemaal opengespreid, meet het vruchtlichaam 5,4 cm in diameter. De zes *exoperidium*-slippen zijn langs de bovenzijde oker-bruin (Munsell 5YR2,5/2) sommige aan de tippen wat ingescheurd. De onderzijde is vuil-geel zilverachtig mat blinkend (10YR8/2). In droge toestand zijn de slippen volledig over de sporezak gekruld.

Het *endoperidium* meet 2,1 cm in diameter, is vuil-beige van kleur (7,5YR7/3 iets grijzer) en is opvallend rimpelig.

Het *peristoom* is lichtjes gewimperd en helemaal niet afgelijnd van de rest van het endoperidium.

De *sporen* zijn rond en lichtjes wrattig en meten (5)5,5-6,5 μm (N=20).

Buiten dit beschreven exemplaar verzamelde Jos Hendrickx nog twee kleinere vruchtlichamen maar waarvan het endoperidium bijna volledig door de vogels was stuk gepikt. Op de dia die hij hiervan maakte kunnen wij zien dat het ene exemplaar 10 slippen vertoont en het andere 9.

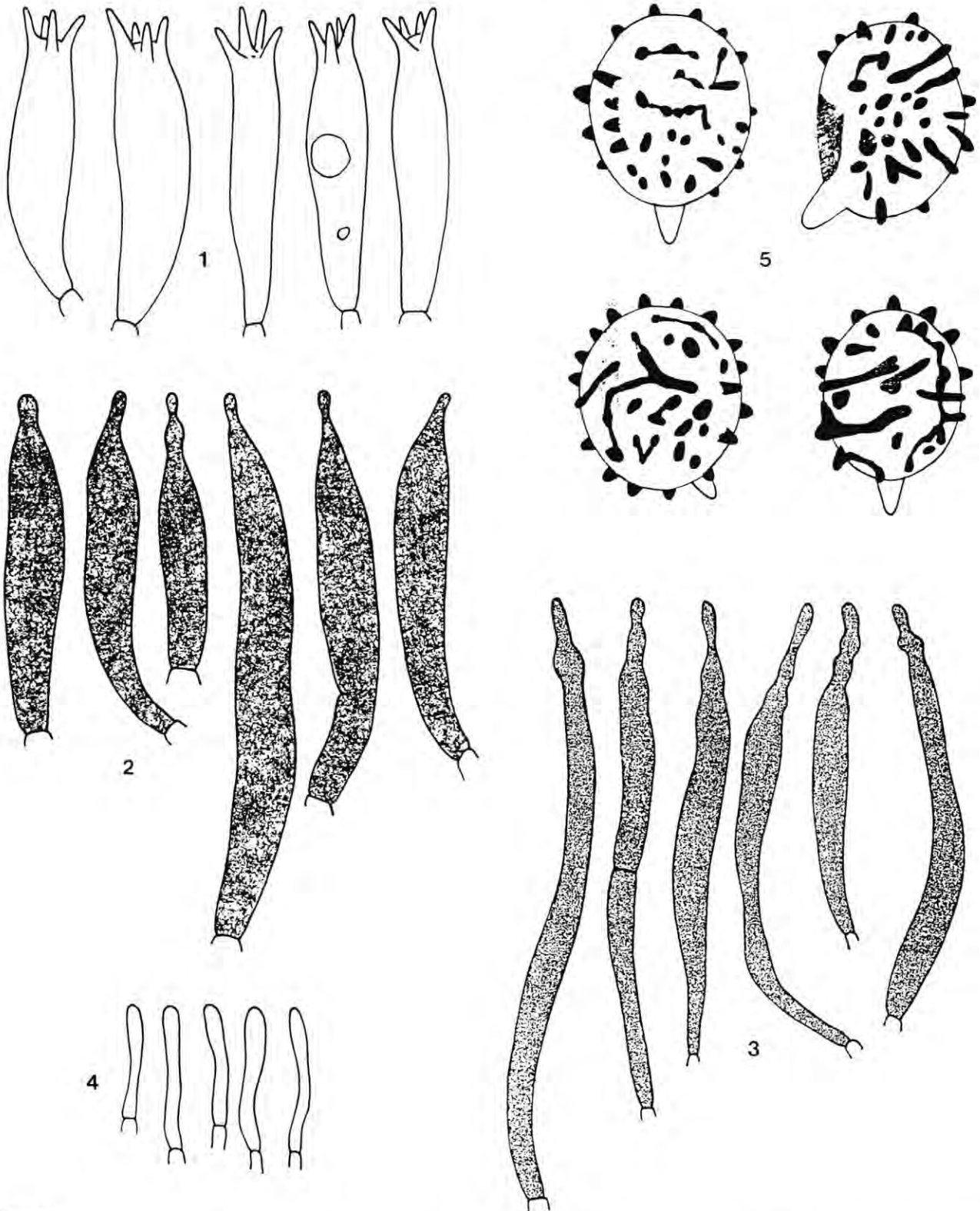
Geastrum floriforme geldt als een zeer zeldzame aardster en is alleen te verwarren met *G. corollinum* die echter een scherp afgelijnd peristoom vertoont en kleinere sporen heeft. De soort wordt beschreven van zonnige terreinen op base-rijke gronden, uitzonderlijk ook van meer anthropogene biotopen als tuinen en parken. Het hierboven beschreven vruchtlichaam is nogal groot en komt overeen met de grootst opgegeven maten bij Sunhede. Meestal zijn de exemplaren opengespreid gemiddeld 1,2 tot 4,4 cm groot.

Met dank aan Jos Hendrickx voor het bereidwillig afstaan van het vruchtlichaam en het nazenden van de dia met de andere twee gevonden exemplaren.

Literatuur

* Sunhede, S. (1989). Geastraceae, Synopsis Fungorum I.

Russula sardonia

Figuren

1 = basidiën (x1000), 2 = cystiden (x1000), 3 = dermatocystiden (x1000), 4 = hyfen van de hoedhuid (x1000), 5 = sporen (x4000)

Zomaar enkele Russula's

J. Van Yper

Regelmatig krijg ik Russula's toegestopt om even te willen bekijken en om een eventuele bepaling na te kijken. Wanneer er een summiere maar goede beschrijving van de paddestoel wordt gegeven, is het meestal eenvoudig om op basis van de microscopie de soort te determineren, niettegenstaande dat het zeer dikwijls om paddestoelen gaat die om de een of andere reden een wat ongewoon uiterlijk hebben. Ik geef hier enkele voorbeelden om aan te tonen dat, mits de juiste naslagwerken en een beetje ondervinding, het niet al te moeilijk is om tot een bepaling te komen. Voorwaarde is wel dat men de de belangrijkste microscopische kenmerken systematisch onderzoekt.

Russula sardonica

Reeds enige tijd geleden kreeg ik van Ruben Walleyne enige Russula's gevonden op 28 oktober 1991 in de streek van Tours om bij gelegenheid eens na te kijken. De streek van Tours, la Touraine, ligt midden in de vallei van de Loire zo bekend om zijn kastelen. Een ideale combinatie van tourisme en mycologie. Tussen de omslagen twee met Russula sardonica, Duivelsbroodrussula. Ook hier geeft de genoteerde macroscopische beschrijving voldoende houvast om tot een goede bepaling te komen.

Macroscopische beschrijving

Hoed: amethyst-violet, wijnrood, centrum donkerder, gestreept, blinkend, 1/5 straal aftrekbaar.

Plaatjes: (zeer) dicht opeen, wit, gele (citroen?) schijn.

Vlees: brandend, scherp.

Steel: met violette tinten, bloedrood.

Wij hebben hier te doen met een brandend scherpe paddestoel met witte plaatjes met een gele schijn, geen donker gele plaatjes, en moeten dus gaan zoeken bij de Piperinae. Wij gaan na of de paddestoel ook microscopisch de kenmerken vertoont die we verwachten.

Microscopische beschrijving

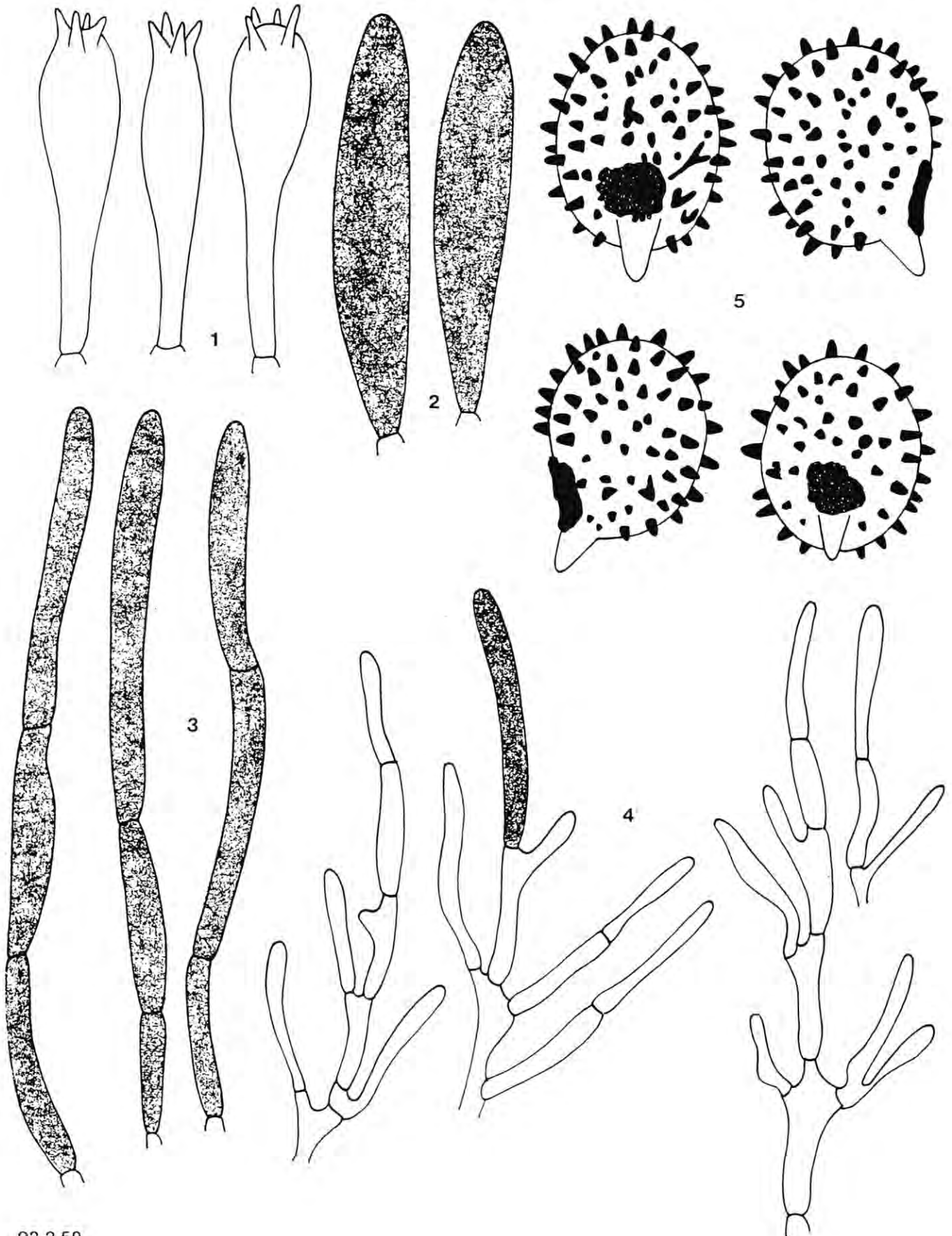
Sporen: kleur (volgens de code van H. Romagnesi) lld, 7,8-8,3-8,8 x 6,5-7,0-7,6 μm , met een gemengde tekening van wratjes en lage verbindingen, kleine amyloïde plage.

Hoedhuid: dermatocystiden meestal niet gesepteerd, smal (tot 6 μm) en grillig van vorm vooral aan de top waar verschillende vernauwingen op te merken zijn, atypisch voor de sectie van de Piperinae; hyfen banaal van vorm en afmetingen (tot 3 μm breed).

Plaatjes: basidiën: tot 60 x 12,5 μm ; cystiden: spoelvormig spits op verschillende vernauwingen uitlopend, tot 100 μm en meer lang.

De microscopische kenmerken bevestigen probleemloos de bepaling als Russula sardonica. De Sardoninae komen voor onder naaldhout en vormen een duidelijke groep waarvan de meeste soorten buiten een rode tot paarse hoed ook een steel van dezelfde kleur hebben. Het zijn door hun kleur zeer mooie en opvallende paddestoelen waarvan de meeste echter slechts op hoger gelegen plaatsen voorkomen. R. sardonica wordt regelmatig gevonden in Vlaanderen; er bestaat ook een groene vorm.

Russula nitida

Russula nitida

Jos Volders overhandigde mij enkele exemplaren van een Russula-soort samen met een sporee en een korte beschrijving. Deze paddestoelen had hij gevonden op 13 september 1992 in 'De Maat' te Mol Postel. Eindelijk had ik wat tijd om deze paddestoel even te bekijken.

Macroscopische beschrijving

Hoed: diameter 42-54 mm, karmijn- tot bruinrood, het midden met zwartachtige delen, rand doorschijnend gestreept; kleur op exsiccata: Séguy 41-43 (violet pourpré) en S 56-57.

Steel: lengte: 30 à 40 mm, diameter 7-11 mm, mooi rozerood, alleen boven wat bleker; kleur op exsiccata: S 73 (Solférino) en S 74 (pourpre violacé).

Plaatjes: geelachtig.

Reactie met ijzersulfaat: flauw roze.

Smaak: zacht.

Standplaats: 'De Maat' te Mol Postel, twee exemplaren onder berk, eik, els?

Op eerste zicht gelijken de exsiccata zeer sterk op deze van *Russula queletii*, maar deze is hevig peperachtig van smaak. Het is de paarse kleur van de hoed en de volledige steel die misleidend is en onmiddellijk aan een paddestoel van de ondersecties van de Sardoninae (onder naaldhout) of de Exalbicantinae (onder loofhout) doet denken.

Het uitsleutelen van de soort verloopt ondanks de camouflage zeer vlot op basis van de microscopische kenmerken.

Microscopische beschrijving

Sporen: kleur IIIa, relatief groot $9,4-10,1-10,9 \times 7,7-8,3-8,8 \mu\text{m}$, met geïsoleerde stekeltjes, kleine amyloïde plage.

Hoedhuid: lange worstvormige dermatocystiden (niet geïncrusteerd), $8 \mu\text{m}$ breed, gesepteerd; hyfen tot $5 \mu\text{m}$ breed, verscheidene malen vertakt.

Plaatjes: basidiën: tot $65-15 \mu\text{m}$; cystiden: sigaarvormig (zonder uitsteeksel), tot $80-15 \mu\text{m}$, weinig in aantal.

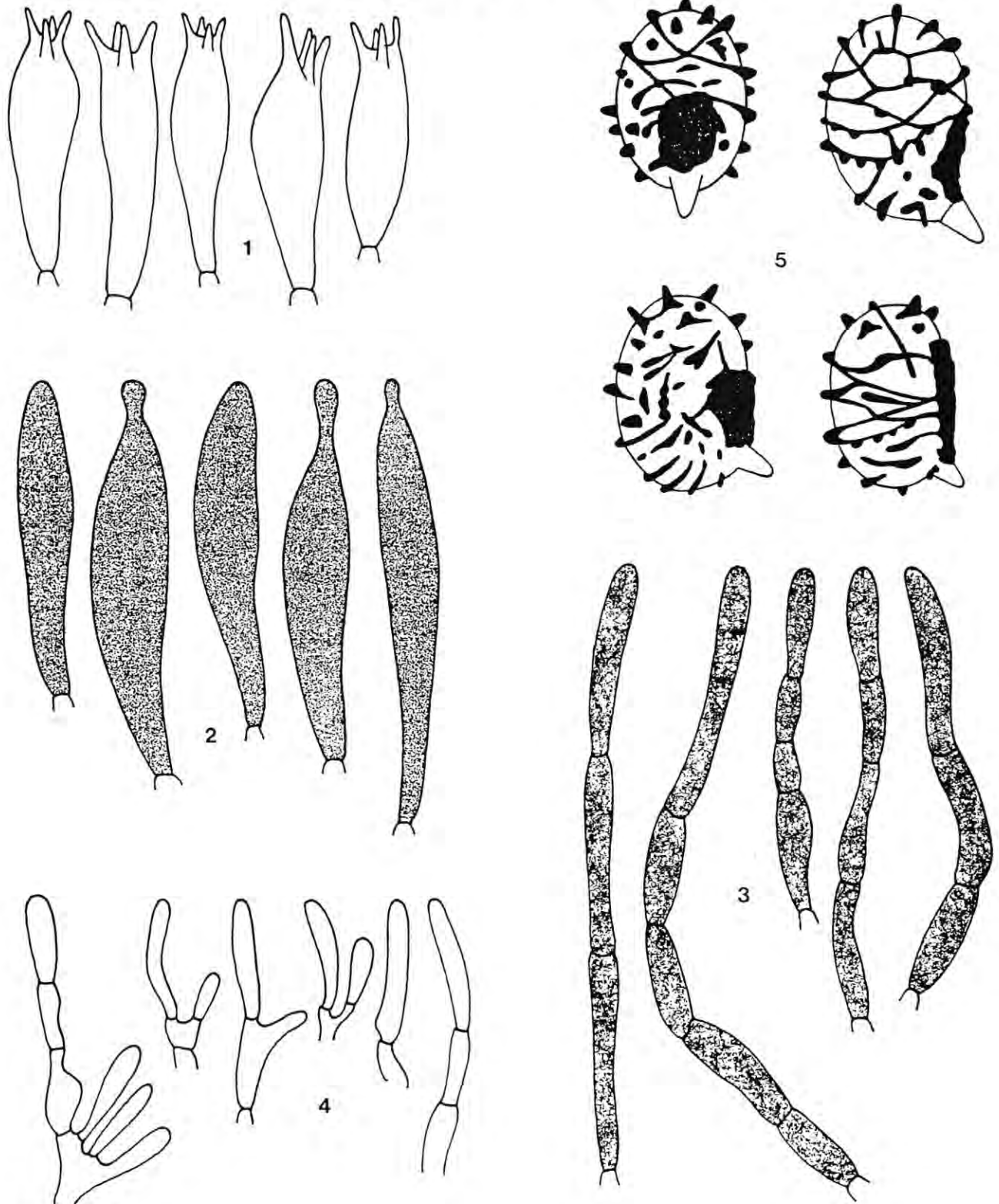
De hoedhuid bevat gesepteerde grote worstvormige dermatocystiden zonder incrustaties zodat wij moeten gaan zoeken in de secties van de Piperinae of de Tenellae. Daar de paddestoel zacht van smaak is dus de Tenellae. In de reeks van de soorten met een oker sporee (III) springt een soort eruit door de grote sporen, namelijk *Russula nitida*, Kleine berkerussula.

Nu worden tevens enkele van de macroscopische kenmerken eveneens duidelijker: groeiplaats onder berk of andere bomen, *R. nitida* komt uitsluitend voor onder berk; hoedrand doorschijnend gestreept, misschien wel, samen met de standplaats, het voornaamste veldkenmerk van de soort.

Figuren

1 = basidiën (x1000), 2 = cystiden (x1000), 3 = dermatocystiden (x1000), 4 = hyfen van de hoedhuid (x1000), 5 = sporen (x4000)

Russula versicolor

Figuren

1 = basidiën (x1000), 2 = cystiden (x1000), 3 = dermatocystiden (x1000), 4 = hyfen van de hoedhuid (x1000), 5 = sporen (x4000)

Russula versicolor

Tijdens de laatste dag van de paddestoelententoonstelling in het Peerdsbos (11 oktober 1992) bracht Guy Lejeune enkele mooie Russula's mede die hij had geplukt onder berk te Schoten. Er viel niet direct een naam op te plakken zodat ik deze meenam om later te onderzoeken. Ondertussen noteerde ik de macroscopische kenmerken.

Macroscopische beschrijving

Hoed: 3 exemplaren met diameter van 80, 65 en 50 mm, hoedrand niet gestreept, bont gekleurd Séguy 133, S 134 (gris noisette), S 193 (ocre d'Alger), S 188, S 42 en S 209 (gris de plomb), een mengeling dus van overwegend nootjeskleur, oranje, met op een exemplaar enkele vlekjes paars en bleek olijfgroen.

Steel: respectievelijk 45 x 18 mm, 30 x 10 mm en 30 x 9 mm, aan de basis lichtjes verdikt; wit, aan de basis oker S 246 (terre ocreuse).

Lamellen: crème.

Smaak: zacht, *Geur:* neutraal.

Standplaats: Schoten, onder berk.

De paddestoel geleek op eerste zicht wat op Russula velenovskyi (Schotelrussula) maar de hoedhuid liep niet af op de lamellen zoals bij deze soort meestal voorkomt. Microscopie moest dan maar de oplossing brengen.

Microscopische beschrijving

Sporen: kleur IIIb, 7,6-8,2-8,9 x 5,5-6,0-6,4 μm , met stekeltjes min of meer onvolledig verbonden, amyloïde plage.

Hoedhuid: lange worstvormige dermatocystiden (niet geïncrusteerd), 7 μm breed, gesepteerd; banale hyfen, 4 μm breed, kort vertakt.

Plaatjes: basidiën: tot 50 x 12,5 μm ; cystiden: spoelvormig soms met een fors uitsteeksel, tot 75 x 15 μm .

De hoedhuid van deze zachte soort bevat grote worstvormige dermatocystiden zonder incrustaties zodat wij ook hier moeten gaan zoeken in de sectie van de Tenellae. De vergelende steel, de kleur van de sporen (III) brengen ons tot de forma macrospora van Russula versicolor, Bonte berkerussula.

Het meest verwarrende aan de onderzochte exemplaren was de grootte; normaal is de diameter van de hoed niet groter dan 5 cm. Gewoonlijk is Russula versicolor lichtjes tot sterk peperachtig van smaak. Het beste terreinkenmerk, namelijk een mengeling van kleuren met steeds groen in het centrum was slechts bij het kleinste exemplaar aanwezig. Uiteindelijk zien wij ook hier weer dat alle nodige elementen om tot een goede bepaling te komen aanwezig waren in de macroscopische beschrijving; enkele groene vlekjes op een van de exemplaren en de vergelende steel.

Lumache e spinaci al tartufo bianco d'Alba

Het meest vermoeiende van een zakenreis is dat men nauwelijks tijd voor zichzelf heeft daar de gastheren met fierheid hun streek willen laten zien en denken dat zij U 's middags en 's avonds moeten bezig houden en vooral verplicht zijn hun gasten vol te stoppen met eten. Dat hierbij de beste restaurants worden bezocht is een kleine compensatie.

In januari reisde ik naar Italië waar natuurlijk het standaard schema werd aangehouden. 's Avonds bezoek van de prachtige stad Bergamo, een juweeltje van een Lombardische stad gelegen op de laatste hellingen van de Alpen op de rand van de Povlakte. Het middeleeuws aspect van de smalle straatjes en de vele gaaf bewaarde gebouwen creëren een zeer speciale sfeer van vertrouwelijkheid en gelukzaligheid. Ideale omstandigheden om, na een korte visite van de stad, in een select restaurant te dineren. Italiaanse menus zijn niet zo eenvoudig te lezen, bovendien had ik een kaart zonder prijzen zodat ik ook langs die zijde geen houvast had (ik vind het namelijk onbeleefd systematisch de duurste schotels te kiezen) doch onmiddellijk viel mijn oog op de "Gli antipasti" (voorgerechten) waar mijn bijzondere aandacht werd getrokken door de magische woorden ... *al tartufo bianco d'Alba*.

Natuurlijk twijfelde ik geen ogenblik meer en bestelde; uiteindelijk zou ik dan toch de zo vermaarde Witte truffel kunnen proeven. De lumache e spinaci, die wijngaardslakken met spinazie bleken te zijn, waren daarbij niet zo belangrijk.

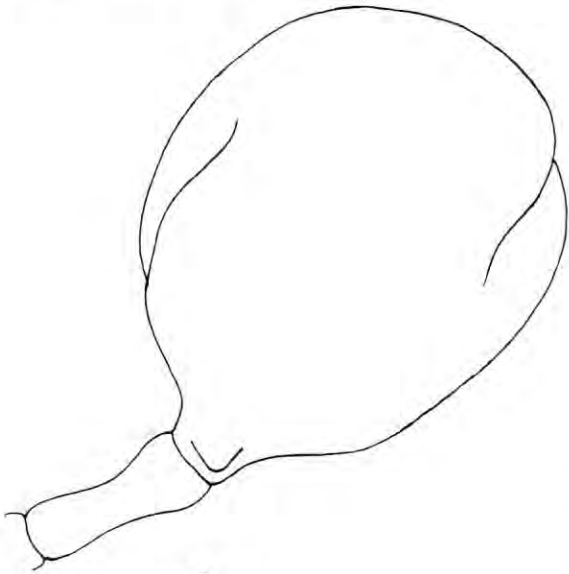
De keuze van een van de "I primi piatti" (eerste schotel) was nog moeilijker; festeinen als ... *porcini* (*Boleten*), ... *al tartufo nero*, ... *al tartufo bianco* verrijkten praktisch alle gerechten. De Witte truffels had ik al gekozen, dan nu maar de meer democratische tartufo nero (Périgordtruffel). Maar mijn leidensweg was nog niet ten einde. Er viel verder nog te kiezen tussen "Le carni" en "I pesci". Totaal uitgeput van de twee voorgaande zware beslissingen en voortgaande op de enkele woorden die ik duidelijk verstond koos ik maar voor een "Arrosto di agnello al ... etc.", een lammetje met nog wat. Ik weet niet of het op de kaart stond, maar dat nog wat bleken naast groenten ook boleten met enkele schijfjes witte en zwarte truffels te zijn. Ik verdenk er mijn gastheer van deze te hebben laten toevoegen.

De maaltijd was prachtig, aangename gastheer en gasten, een mooi kader, goed bediening en vooral overheerlijke truffels. De smaak van de Witte truffel (*Tuber magnatum*) is niet te beschrijven. J.M. Rocchia (1992), een rasechte "rabassier", een Proençaalse truffelzoeker heeft als echte kenner meer dan twee bladzijden nodig om zijn reuk- en smaakervaringen opgedaan bij het proeven van deze truffel vast te leggen. Hij heeft zoveel papier nodig om toe te geven dat deze truffel, die niet in Frankrijk te vinden is, mogelijk en zelfs zeker nog heerlijker ruikt en smaakt dan de Périgordtruffel, die tussen haakjes voor 75% uit de Provence komt.

Dat mycologen zeer wantrouwend zijn en dat zij slechts de naam van soort zullen vrijgeven na een uitgebreide microscopische controle. Uiteindelijk ben ik niet beter dan een ander en stiekem heb ik een stukje van de verschillende truffels meegenomen. Eigenlijk doe ik dat telkens wanneer in een of andere schotel truffels zijn verwerkt. De microscopie geeft soms zeer eigenaardige resultaten. In dure schotels van betrouwbare zaken wordt meestal de echte Périgordtruffel verwerkt, in paté dikwijls de minderwaardige Zomertruffel (*Tuber aestivum*). Soms wordt de truffel vervangen door een andere zwarte paddestoel zoals de Doodstrompet (*Craterellus cornucopioides*). Een paar maal vond ik zelfs zwarte

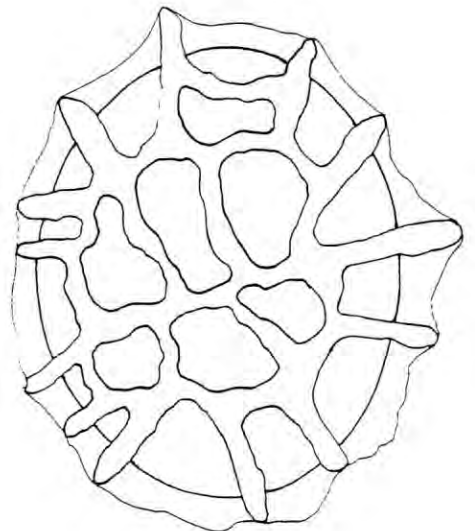
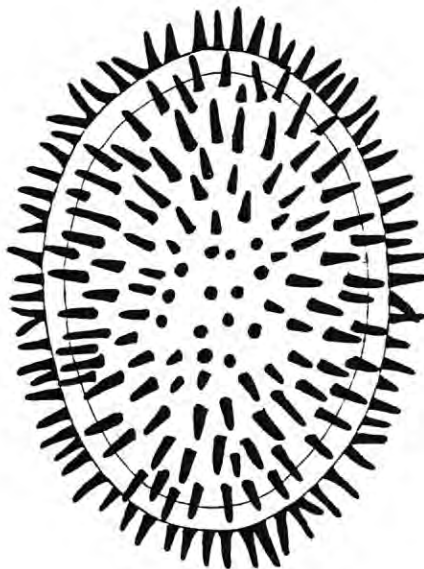
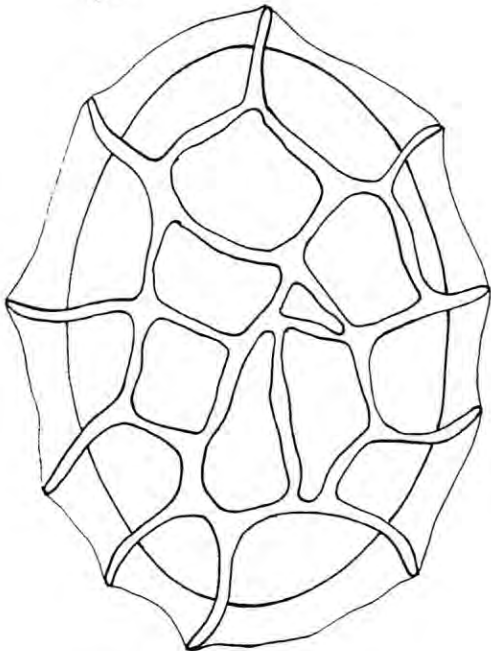
stukjes of schijfjes die totaal niets met paddestoelen te maken hebben en microscopisch geen enkel structuur hebben, gewoon synthetisch spul.

Deze fraude loont meer dan de moeite. De kleinhandelsprijs van de Périgordtruffel bedraagt F 35.000, de Witte truffel kost ongeveer het dubbele. Het is dus big business, zodanig zelfs dat wij bij een georganiseerde truffel-weekend de truffels moesten kopen die wij zelf hadden bovengehaald.

De truffels zijn Ascomyceten. De sporen worden gevormd in asci (zie figuur hiernaast x1000). De ascosporen zijn zeer groot, tot 40 x 30 µm, in vergelijking tot de basidiosporen en zijn daarom zeer gemakkelijk te bestuderen temeer daar zij onveranderd blijven zelfs na herhaaldelijk koken. Men kan dus alle bereidingen met truffels controleren.

Er zijn twee grote groepen van sporen, de ene met stekels, de andere met een groot netwerk. Het is juist dit onderscheid dat ons zeer gemakkelijk toelaat na te gaan met welke soort we te maken hebben. De Périgordtruffel heeft stekels terwijl de veel misbruikte Zomertruffel een netwerk vertoont.

Figuren van sporen

1 = *Tuber magnatum* (Witte truffel), 2 = *Tuber melanosporum* (Périgordtruffel), 3 = *Tuber aestivum* (Zomertruffel), alle sporen (x2000).

Literatuur

- * Fourré, G., (1985). Pièges et curiosités des Champignons (19-36)
- * Fourré, G., (1990). Dernières nouvelles des Champignons (59-100).
- * Malençon M.G., (1938). Les Truffes européennes. Revue de Mycologie, mémoire hors série n° 1.
- * Rocchia, J.-M., (1992). Des Truffes en général et de la Rabasse en particulier.

Nieuwtjes uit de recente tijdschriften

Schweizerische Zeitschrift für Pilzkunde

Hierin vinden wij de "Paddestoel van de maand" steeds met mooie foto's en tekeningen: *Tulostoma brumale*, *Ombrophila longispora*, *Stamnarina americana*, *Pluteus aurantiorugosus*, *Porpoloma metapodium*, *Haglundia perelegans*, *Lepiota boudieri*, *Rhodocybe popinalis*, *Sowerbyella reguisii* en *Leucopaxillus paradoxus*.

Er zijn nog enkele kortere artikeltjes met enkele microscopische schetsen van *Tuber borchii*, *Cheimonophyllum candidissimum*, *Pluteus villosus* en *Coprinus erythrocephalus* en de initiatiebladzijden over Gasteromyceten, voorjaarspaddestoelen op denneappels, over *Amanita* en *Lactarius*. Verder nog mooie kleurenfoto's van *Ceratiomyxa fruticulosa*, *Lepidoderma tigrinum*, *Badhamia utricularis* en *Stemonites fusca*.

Persoonia Vol. 15, deel 1

Hierin vinden wij een studie van Verkley over de ultrastructuur van het apicale apparaat bij enkele *Ombrophiloideae* (met microfoto's), een reeks van 10 nieuwe *Entoloma*'s van Noordeloos en Liiv uit Estland en Karelië, *Mycena*'s van de Himalaya van Maas Geesteranus maar waarin veel bij ons voorkomende soorten microscopisch worden afgebeeld en Kullman en Van Brummelen bespreken de variabiliteit van het *Ramsbottomia crec'hqueraultii* complex. Billekens handelt over *Octospora rubens* en *rustica* in Nederland (met microtekeningen). Schild beschrijft de door Petersen benaamde *Ramaria schildii* en verder zijn er nog enkele nieuwe *Mycena*'s en een nieuwe *Pouzarella pseudo-disthales* (beide met microtekeningen) terwijl Stijve nog *psilocybine* etc. bepaalt in *Panaeolussen* van verschillende herkomst.

Documents Mycologiques

Tome XXI, fasc. 82, 83 en 84 (1991-1992)

Lannoy en Estades presenteren enkele nieuwe *Leccinum* soorten: *Leccinum brunneogriseolum* met var. *pubescentium* en *L. pulchrum* f. *fuscodiscum* (met microtekeningen en kleurplaten).

Het *Coprinus domesticus-radians-xanthothrix* complex wordt onderling vergeleken en in een studie over de Andalousische fungiflora vinden wij macrofoto's van: *Agrocybe arenicola*, *Conocybe dunensis*, *Leucoagaricus menieri*, *Oudemansiella mediterranea*, *Rhodocybe malençonii*, *Hyphodontia cineracea*, *Perrenispora rosmarini*, *Phanerochaete* aff. *aurata* en *Tubulicium vermiferum*.

Mornand bespreekt het verschil tussen *Scleroderma cepa* en *S. flavidum*, M. Bon stelt het genus *Echinoderma* (= *Lepiota aspera* stirps) en *Rugosomyces* (*Lyophyllum* p.p.) voor, en in zijn reeks over de kustflora: *Flamulaster carpophilus* var. *autochtonus*, *Lepiota pseudohelvela* var. *sabulosa* en *Russula pelargonica* var. *intermedia* alle met kleurenfoto.

Fascicule 83 is volledig gewijd aan *Cortinarius* met verslagen van excursies en sleutels tot de *Anomali* en de *Cumatilus* stirp, met kleurplaten van *Cortinarius fulvoochrascens* var. *cyanophyllus*, *C. meinhardii*, *C. cyaneus*, *C. cumatilis* var. *quisalius* en *C. obtusoides* en beschrijving van enkele nieuwe species.

Fascicule 84 is volledig gewijd aan sleutels van M. Bon tot de geslachten: Alnicola, Galerina, Phaeocollybia, Phaeogalera, Ramicola, Tubaria, Bolbitius, Conocybe en Pholiotina.

Tome XXII, fasc. 85, 86 en 87 (1992)

Mornand bespreekt een vorm f. halepensis van *Cyathus stercoreus*. Rodriguez-Armas behandelt de Clavariaceae van de Canarische eilanden (met summiere microtekeningen, scanfoto's van *Ramaria nigrescens* en kleurenfoto van *Clavulinopsis fusiformis*, *Ramaria flaccida* en *R. nigrescens*).

M. Bon benadrukt enkele interessante mediterrane soorten en onder andere *Lepiota*'s: *L. acerina* var. *subpurpurata*, *L. cristatoides*, *L. farinolens*, *L. loquini* var. *riousetiae*, *L. nigriscentipes*, *L. pyrochroa*, *L. rufipes* f. *phaeophylla* en *L. sublaevigata* met kleurenfoto's.

Citerin brengt een analytische sleutel tot de *Coprini* van zijn nieuwe stirpes *Pseudocoprinus*, *Micaceus* en *Coprinus* (met mooie kleurenfoto's van *C. leioccephalus*, *C. verrucispermus*, *C. narcoticus*, *C. saccharinus*, *C. radians*, *C. urticola* en *C. lagopodides*) en in het artikel over de littorale mycologische flora stelt R. Courtecuisse zijn nieuwe *Hygrocybe cinereifolia* voor met een sleutel tot de zwart wordende Wasplaten en met mooie kleurplaten van *H. conica* en var. *chloroides*, *H. pseudoconica*, *H. cinereifolia*, *H. olivaceonigra* en *H. conicoides*.

Fascicule 87 handelt weer volledig over *Cortinarius* met vooral een sleutel van Henry tot de *Scauri* met gele plaatjes (Fulvi Moser) en een van Bon voor de *Cortinari* van de Alpen met mooie kleurenfoto's van *Cortinarius polaris*, *epsomiensis* var. *alpicola*, *C. gausapatus* en *C. hemitrichus* f. *improcerus*.

K. Van de Put

Ledenlijst

Per vergissing werden een aantal leden niet opgenomen in de lijst. Gelieve ons te verontschuldigen.

Bleijenbergh R.	Posthoevestraat 7, 2150 Borsbeek	03/322.32.96
Coeck W.	Brandstraat 40, 2850 Boom	
De Boeck E.	Vleetweg 13, 2910 Essen	03/667.39.50
De Kesel A.	Louis Segerstraat 3, 2880 Bornem	
De Meyer E.	Appelstraat 1, 2140 Borgerhout	03/272.18.49
Dierckxsens L.	Alfons Schneiderlaan 164, 2100 Deurne	
Mattheeussens	Durentijdle 85, 2930 Brasschaat	
Picqueur C.	avenue de l'Exposition 386 bte 23, 1090 Bruxelles	02/479.02.96
Selderslaghs W.	Nieuwe Bevelsteenweg 74, 2560 Kessel-Nijlen	
Sluis W.	Wijngaardlaan 43, 2900 Schoten	
Truyts M., Mevrouw	Karel De Preterlei 188, 2140 Borgerhout	
Vanheffen R.	Keiput 11, 1800 Vilvoorde	015/61.67.62
Van Knippenberg M.	Lange Leemstraat 286, 2018 Antwerpen	03/230.30.07
Willems W.	Heerle 41, 2275 Poederlee-Lille	

Voorjaarsexcursies 1993

Bijeenkomst voor de excursies telkens om 9 uur 45 op de aangeduide plaats tenzij anders vermeld is. Deelname aan een activiteit geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

- zondag 4 april *"Het Broek" Blaasveld.* Bijeenkomst aan de kerk te Blaasveld. Bereikbaar via A12 tot Breendonk, dan N16 richting Mechelen of Bus Mechelen Boom.
contactpersonen: F. De Decker & J. Van de Meerssche
- zondag 18 april *Bosaanplantingen Antwerpen Linkeroever.* Bijeenkomst aan de terminus van trams 2 en 15 (deze trams komen langs het station Antwerpen-Centraal). Van op de ring rond Antwerpen richting Gent (E17) rijden. Na de Kennedytunnel de eerste uitrit (nr. 6) nemen. Bijeenkomst op de parking tegenover de verkeerslichten aan het einde van de afrit.
Deze excursie verloopt in samenwerking met de Nederlandse Mycologische Vereniging
contactpersoon: J. Van de Meerssche
- zaterdag 24 en
zondag 25 april Nationale tentoonstelling van lentepaddestoelen te Namen, Université de Namur, Faculté de Médecine, hall de Biomédecine, place du Palais de Justice.
De tentoonstelling wordt op zaterdagmorgen opgesteld en is op zaterdag en zondag telkens geopend van 10 tot 18 uur. *coördinator: A. Fraiture*
- Weekend in *Belgisch en Nederlands Limburg* met verblijf in pension "Huynen" , Rozastraat 22 te Sibbe in Nederlands Limburg (tel.: 0031-4406-13128). Inschrijven bij Leo Noten voor 10 april (zie inschrijvingsformulier).
contactpersonen: P. Kelderman, L. Lenaerts, L. Noten
- vrijdag 30 april *"Heunsberg" te Sibbe*, vertrek aan pension Sibbe om 14 uur 30 stipt.
zaterdag 1 mei voormiddag: *"Biebos" te Sibbe*, vertrek om 9 uur aan pension Huynen; namiddag: *"Schaelberg" te Valkenburg*.
- zondag 2 mei *Kanne*. voormiddag: *Opkanne* (helling naast het Albertkanaal). Vertrek om 9 uur aan pension Sibbe of bijeenkomst om 10 uur aan de kerk van Kanne, namiddag: *Neerkanne* omgeving van het kasteel.
Deze excursie is een organisatie van het Overlegcomité van Vlaamse Mycologische Groeperingen.
- maandag 3 mei voormiddag: *"Riesenberg" te Cadier en Keer*, vertrek om 9 uur aan pension Huynen; namiddag: *"Moerslag" te Eisden*.
- zaterdag 8 mei *Van Sterbeeckviering & Vlaamse mycologendag.* In het kasteel van het Rivierenhof te Deurne. Voor verdere informatie zie verder in dit nummer.
- zaterdag 15 mei *Omgeving Meinweg (NL)*, b.v. Rode beek, Bosbeek. Relatief zure kwelvegetaties met zeer waarschijnlijk Mijtertje en mogelijk ook Helvella's. Verzamelen: station Roermond om 10.40 uur. De parking van P+R ligt ongeveer 200 meter noord van het station. Deze excursie is een organisatie van de Ned. Myc. Ver.
contactpersoon: G. Dings, Opbelexcursie! telefoon: 00-31-4759-2589

- zaterdag 22 mei* "*Hof ter Saksen*" te Beveren. Bijeenkomst op de Markt te Beveren. Bereikbaar via N70, L-trein Antwerpen-St. Niklaas of bus 86. *contactpersoon: C. Maes*
- zondag 6 juni* "*Vrieselhof*" te Oelegem, bijeenkomst op de parking van het Vrieselhof. Bereikbaar via E34 uitrit 19, afslaan naar links tot het rondpunt van Oelegem, daar naar rechts en nogmaals naar rechts. Het Vrieselhof ligt ongeveer 400 meter verder op de weg Oelegem Schilde of bus 61. *contactpersoon: E. Vermeiren*
- zondag 20 juni* "*Peerdsbos*" te Brasschaat. Bijeenkomst op de parking van het Peerdsbos (ingang Bredabaan). Bereikbaar via N1 Antwerpen Breda of bus 63 of 64. *contactpersonen: G. Lejeune & J. Van de Meerssche*
- zondag 27 juni* "*Osbroek*" te Aalst. Bijeenkomst aan het infobord in de Burg, Blanckaertdreef. Bereikbaar via E40 afrit 19 (Aalst). Richting Aalst volgen tot rondpunt (ongeveer 1 km) vandaar richting Vilvoorde-Brussel (Parklaan). De Burg, Blanckaertdreef is ongeveer 250 m verder, het eerste straatje rechts. *contactpersoon: H. Ruysseveldt*
- zondag 4 juli* "*Jagersborg*" te Neeroeteren. Bijeenkomst aan de kerk van Neeroeteren. Bereikbaar via E313 tot verkeersplein te Lummen dan E314 richting Genk tot afrit 31, N76 richting Meeuwen en Peer na ongeveer 5km naar Opglabbeek, Opoeteren en vervolgens Neeroeteren rijden. *contactpersoon: P. Bormans*

Excursies van de Nederlandse Mycologische Vereniging in het zuiden van Nederland

- zaterdag 24 april* *Dorst, Kleiputten*, terrein met een bijzondere mycologische historie.
Verzamelen: station Gilze-Rijen (tussen Tilburg en Breda) om 10.35 uur.
leiding: G. de Cock, Opbelexcursie! telefoon: 00-31-13-343365
- zondag 2 mei* *Nijmegen, Duivelsberg* en omstreken, relatief "rijk" loofbos op stuwwal, met plaatselijk kwelverschijnselen, kans op o.a. Morieljes.
Verzamelen: station Nijmegen om 10.40 uur.
leiding: N. Dam, Opbelexcursie! telefoon: 00-31-8894-24434
- zaterdag 8 mei* *Voorne*, kalkrijke duinen, kans op Morieljes, Helvella's en nog veel meer.
Verzamelen: metrostation Hoogvliet (ten zuidwesten van Rotterdam) om 10.30 uur.
leiding: C. Bas, Opbelexcursie! telefoon: 00-31-71-760640

Het volledige excursieprogramma van de Nederlandse Mycologische Vereniging kan bekomen worden bij E. Vandeven (telefoon: 02/245.24.67).

Weekend in Belgisch en Nederlands Limburg

Ook dit jaar gaan wij op zoek naar de voorjaarszwammen in Belgisch en Nederlands Limburg en wel van vrijdag middag 30 april tot maandag 3 mei. Deze streek is plaatselijk zeer kalkrijk zodat we onder andere Morieljes, Bokaalzwammen en de Grote aderbekerszwam kunnen verwachten.

Het verblijf is voorzien in Pension Huynen, Rozastraat 22 te Sibbe (NL), telefoon 00-31-4406-13128.

Er is plaats voor microscopie in de ruime eetzaal; de toestellen kunnen blijven staan. Inlichtingen kunnen bekomen worden en inschrijving dient te geschieden, *vóór 10 april 1993*, bij L. Noten, Oude Watertorenstraat 17, 3930 Hamont, telefoon 011/62.12.62.

Werkweek te Gillenfeld

De traditionele jaarlijkse studieweek zal dit jaar doorgaan van vrijdag 20 tot vrijdag 27 augustus te Gillenfeld bij Daun, gelegen in de Duitse Vulkaaneifel nabij het Pülver- en Holzmaar. Beide vulkaanmeren zijn omgeven door loofbossen terwijl er bovendien ook hoogvenen en zeer vochtige plaatsen voorkomen. Inlichtingen kunnen bekomen worden en inschrijving dient te geschieden, *vóór 31 maart 1993*, bij F. Dielen, Schawijkstraat 29, 2520 Ranst, telefoon 03/353.16.21.

Werkweek te Heer sur Meuse

Naast de traditionele werkweek in de Eifel organiseert de Antwerpse Mycologische Kring samen met de Nederlandse Mycologische Vereniging een werkweek in de Belgische kalkstreek. De werkweek gaat door van vrijdag 10 tot vrijdag 17 september 1993. Er zal gelogeerd worden te Heer sur Meuse in "Domaine de Massemble". Heer sur Meuse ligt ten zuiden van Dinant op de Maas vlakbij de Franse grens. Inlichtingen en inschrijvingen bij E. Vandeven, Hamweg 3 te 1130 Haren Brussel (telefoon: 02/245.24.67). Inschrijvingen *vóór 15 april 1993*. Personen die slechts voor enkele dagen wensen deel te nemen aan de werkweek dienen ook tijdig in te schrijven.

Vergaderingen

De vergaderingen gaan door in het verenigingslokaal, Ommeganckstraat 26 te 2018 Antwerpen, aanvang telkens om 20 uur. *Vóór* ieder vergadering is er vanaf 19u30 gelegenheid om boeken uit de bibliotheek te ontlenen.

dinsdag 13 april	Werking van de paddestoelenkartering. Stand van zaken. Discussie over de wijze van inleveren van gegevens aan het secretariaat en over het ter beschikking stellen van informatie aan derden. <i>E. Vandeven</i>
dinsdag 27 april	De andere dia's van 1992. <i>J. Van de Meerssche</i>
dinsdag 11 mei	Weldra komen de Russula's te voorschijn. <i>J. Van Yper</i>
dinsdag 25 mei	De paddestoelen in de vier seizoenen. Publieke voordracht met diaprojectie in de vergaderzaal van café "De Nieuwe Carnot", Carnotstraat 60 te 2018 Antwerpen. <i>F. Dielen</i>
dinsdag 8 juni	Ascomyceten practicum. <i>J. Schavey</i>
dinsdag 22 juni	Bepalingsavond. <i>F. Dielen</i>

Van Sterbeekviering en Vlaamse Mycologendag

Dit jaar wordt het overlijden, 300 jaar geleden, van Franciscus Van Sterbeek herdacht. De viering van deze pionier van de mycologie is tevens de gepaste gelegenheid om de tweede mycologendag te organiseren. Deze activiteiten gaan door op zaterdag 8 mei 1993 in het kasteel van het Rivierenhof te Deurne. Er wordt bewegwijzerde parkeergelegenheid voorzien op de parking van het personeel van de dienst aanplantingen, naast de verkeerstuin. De agenda ziet eruit als volgt:

10u00	Welkomswoord.	<i>F. Dielen</i>
10u15	Franciscus Van Sterbeek, op basis van een tekst van J.H. Helsen auteur van "Franciscus Van Sterbeek, Pionnier belge de la mycologie (1630-1693)".	<i>F. Dielen</i>
10u45	Fungi in oude kruidboeken.	<i>P. Van der Veken</i>
11u30	Interessante vondsten van het voorbije jaar.	
12u00	Middagpauze.	
14u00	Ecologische en statistische studie van de Aphylophorales en andere lignicole fungi van het Zoerselbos.	<i>E. Antonissen</i>
14u20	Helmycena en zijn dubbelgangers.	<i>P. Van der Veken</i>
14u40	Terugblik op het genus van het jaar, Psathyrella.	<i>A. de Haan</i>
15u00	Break.	
15u30	Sirobasidium brefeldianum.	<i>K. Van de Put</i>
15u50	Verstuiwzwam gevonden in 1992 op de mijnterrils van Limburg.	<i>L. Lenaerts</i>
16u10	Het geslacht Sarcoscypha in België.	<i>B. Declercq</i>
16u30	Kartering, stand van zaken.	<i>E. Vandeven</i>
17u00	Slotwoord door P. Van der Veken, voorzitter van het overlegcomité van Vlaamse mycologische organisaties.	<i>P. Van der Veken</i>

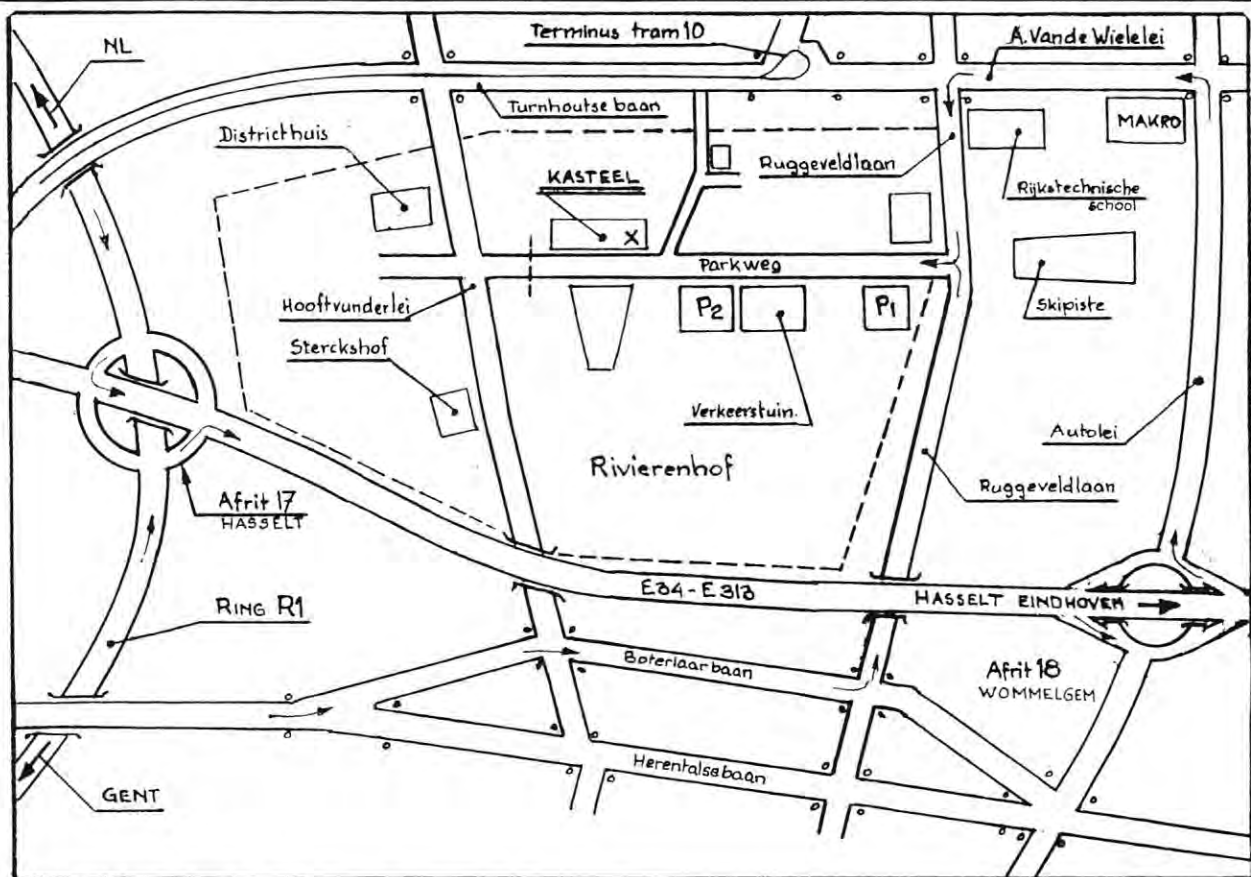
Tijdens de middagpauze is een lunch voorzien in de restaurant van het kasteel van het Rivierenhof. De deelnemers worden verzocht hiervoor in te schrijven. De menu die aan een democratisch prijsje wordt geserveerd luidt: Lentebouillon, Koude schotel met vis of vlees, Gebak.

Tijdens de onderbrekingen is er gelegenheid om informele gedachtenwisseling en tijd om een kleine tentoonstelling rond Van Sterbeek en de mycologie te bezoeken.

Zie kaartje, hoe het Rivierenhof te bereiken, op volgende bladzijde.

Tekenoculair

Leo Noten heeft een Pools tekenoculair kunnen bemachtigen en is bereid een aantal exemplaren voor andere geïnteresseerden te bestellen. Wie meer inlichtingen wil of gaarne een tekenoculair zou willen bestellen gelieve met hem zo snel mogelijk contact op te nemen, telefoon 011/62.12.62.

Liggingsplan Rivierenhof

Vervolg van blz. 93.2.9

Louis Imler die soms hard maar ook begrijpend was voor eenieders mening verdedigde zijn persoonlijke opvatting steeds met vuur en deinsde er niet voor terug de opvattingen van de grote Franse meesters te bekritisieren. Zijn menigvuldige "Notes critiques" in de bulletin van de Société Mycologique de France zijn hiervan een duidelijk bewijs. Zijn meesterlijke beschrijvingen en getrouwe kleurweergave van paddestoelen in hetzelfde tijdschrift zijn werkelijk juweeltjes. Niet alleen met Belgische en Franse mycologen, maar ook met de meeste belangrijke Europese mycologen had hij nauwe en menigvuldige contacten.

Bijzonder lag hem ook de geschiedenis van de mycologie in binnen- en buitenland aan het hart. De figuur van Frans Van Sterbeek en zijn opvolgers in ons land hebben hem steeds begeistert.

Over het soortbegrip had hij een persoonlijke mening. Hij schuwde het maken van nieuwe soorten en aanvaarde ze enkel na grondige bewijzen. Het was werkelijk verbazend hoe hij op zeer hoge leeftijd de moed nog opricht en het aandurfde de kleurplaten en teksten te maken voor de "Icones Mycologicae".

Louis Imler was een graag geziene figuur en hij slaagde erin een schare vrienden rond hem te begeisteren die zijn werk nu voortzetten.

Mr. Imler, Louis, wij danken U voor al hetgeen U voor de mycologie tijdens uw leven heeft gedaan en vooral voor de inzet voor de Antwerpse Mycologische Kring. Wij zullen uw gemoedelijke omgang, uw grote mycologische kennis en uw doordachte persoonlijke mening over alles en nog wat moeten missen.

Uw naam zal voor altijd verbonden blijven aan de mycologie. Wij vergeten U nooit!

F. Dielen

Inschrijvingsformulier Sibbe (NL)

(Formulier sturen naar L. Noten, Oude Watertorenstraat 17 te 3930 Hamont voor 10 april 1993)

Ondergetekende,

naam

adres

.....

telefoon

- wenst meer informatie over het studieweekend in Belgisch en Nederlands Limburg
- wenst deel te nemen aan het studieweekend met verblijf in half pension te Sibbe (NL) van 30 april tot 3 mei 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- wenst gedeeltelijk deel te nemen aan het studieweekend te Sibbe van ... tot ...mei 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- Indien U alleen inschrijft wil U dan de kamer delen met andere deelnemers? Ja / Nee

De verblijfkosten zijn ter plaatse in kontanten te regelen. Een klein voorschot is aan L. Noten te betalen ter bevestiging van de inschrijving. Deelname geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Datum:

Handtekening:

Inschrijvingsformulier Gillenfeld

(Formulier sturen naar F. Dielen, Schawijkstraat 29 te 2520 Ranst voor 31 maart 1993)

Ondergetekende,

naam

adres

.....

telefoon

- wenst meer informatie over de studieweek te Gillenfeld
- wenst deel te nemen aan de studieweek met verblijf in vol pension te Gillenfeld van 20 tot 27 augustus 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- wenst gedeeltelijk deel te nemen aan de studieweek te Gillenfeld van ... tot ... september 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- Indien U alleen inschrijft wil U dan de kamer delen met andere deelnemers? Ja / Nee

De verblijfkosten zijn vooraf ter plaatse te regelen. Deelname geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Datum:

Handtekening:

Inschrijvingsformulier Heer sur Meuse

(Formulier sturen naar E. Vandeven, Harnweg 3 te 1130 Haren Brussel voor 15 april 1993)

Ondergetekende,

naam

adres

.....

telefoon

- wenst meer informatie over de werkweek te Heer sur Meuse
- wenst deel te nemen aan de werkweek te Heer sur Meuse van 10 tot 17 september 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- wenst gedeeltelijk deel te nemen aan de werkweek te Heer sur Meuse van ... tot ... september 1993 met ... personen, zelf inbegrepen.
- Ik wens een kamer met W.C. Ja / Nee
- Indien U alleen inschrijft wil U dan de kamer delen met andere deelnemers? Ja / Nee

Het volledige bedrag van de verblijfskosten zal vooraf moeten betaald worden. Deelname geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Datum:

Handtekening:

Inschrijvingsformulier Lunch Mycologendag

(Formulier te sturen naar F. Dielen, Schawijkstraat 29 te Ranst voor 15 april 1993)

Ondergetekende,

naam

adres

.....

telefoon

Datum

Handtekening

- wenst meer informatie over de lunch van de mycologendag van 8 mei 1993.
- zal met ... personen, zelf inbegrepen, deelnemen aan de lunch van de mycologendag en bestelt daarvoor ... koude schotel(s), bij voorkeur ... visschotel(s) en ... vleeschotel(s).

Maaltijden en drank ter plaatse te betalen. Deelname geschiedt op eigen verantwoordelijkheid.

Lidgeld 1993

Enkele leden betaalden hun bijdrage 1993 nog niet. Mogen wij hen dringend verzoeken de betaling zo vlug mogelijk te willen regelen door overschrijving van F 450 ten gunste van de bankrekening nr. 320-4183209-57 (vanuit buitenland BEF 500 op postrekening nr. 000-1415744-29 of eurocheque) ten name van de Antwerpse Mycologische Kring vzw. te Antwerpen. Ten behoeve van degenen die nog niet betaalden is een overschrijvingsformulier bijgevoegd.